

Co-funded by
the European Union

ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟ Α2.10 «ΕΡΓΑΛΕΙΟ
ΣΚΙΑΓΡΑΦΗΣ ΠΡΟΦΪΛ
DIVERSE COURSES» ΜΕ
ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ ΓΙΑ
ΤΗΝ ΚΑΤΑΝΟΗΣΗ ΤΩΝ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΟΜΕΝΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΩΝ

Εταίροι του Έργου

Συντονιστής

FH JOANNEUM, Institute for Social Work, Γκρατς, Αυστρία (FHJ)

Εταίροι

Fundación Docete Omnes, Γρανάδα, Ισπανία (FDO)

ΔΑΦΝΗ Κέντρο Επαγγελματικής Κατάρτισης, Πάτρα, Ελλάδα (ΔΑΦΝΗ ΚΕΚ)

Ensino e Investigação e Administração SA / University Institute Atlantica, Βαρκελώνη, Πορτογαλία (EIA)

Escola Profissional Amar Terra Verde LDA, Vila Verde, Πορτογαλία (EPATV)

Cramars Società Cooperativa Sociale, Tolmezzo, Ιταλία (Cramars)

Αυτή η Έκθεση κυκλοφορεί υπό την Άδεια Creative Commons Αναφοράς Δημιουργού 4.0 Διεθνής (Creative Commons Attribution 4.0 International License).

Είστε ελεύθεροι να:

Μοιραστείτε (Share): να αντιγράψετε και να αναδιανείμετε το υλικό σε οποιοδήποτε μέσο ή μορφή.

Προσαρμόσετε (Adapt): να αναμείξετε, να μετασχηματίσετε και να δημιουργήσετε πάνω στο υλικό για οποιονδήποτε σκοπό, ακόμη και εμπορικά. Ο αδειοδότης δεν μπορεί να ανακαλέσει αυτές τις ελευθερίες, εφόσον ακολουθείτε τους όρους της άδεια.

Υπό τους ακόλουθους όρους:

Αναφορά Δημιουργού (Attribution) - Πρέπει να αναφέρετε κατάλληλα τον δημιουργό, να παρέχετε έναν σύνδεσμο προς την άδεια και να αναφέρετε αν έγιναν αλλαγές. Μπορείτε να το κάνετε αυτό με οποιονδήποτε εύλογο τρόπο, αλλά όχι με τρόπο που να υποδηλώνει ότι ο αδειοδότης εγκρίνει εσάς ή τη χρήση σας.

Παρόμοια Διανομή (Share Alike) - Εάν αναμείξετε, μετασχηματίσετε ή δημιουργήσετε πάνω στο υλικό, πρέπει να διανείμετε τις συνεισφορές σας υπό την ίδια άδεια με το πρωτότυπο.

<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>

Με τη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ'ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή ΟeAD-GmbH. Η Ευρωπαϊκή Ένωση και the granting authority δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.

Περιεχόμενα

ΜΕΡΟΣ 1: Εισαγωγή.....	3
Στόχοι του Εγχειριδίου	3
Μεθοδολογία που χρησιμοποιήθηκε για τη Συλλογή Πληροφοριών.....	4
ΜΕΡΟΣ 2: Επισκόπηση Καλών Πρακτικών.....	6
Ορισμός και Κριτήρια Επιλογής.....	6
Η Συλλογή Καλών Πρακτικών	6
Επισκόπηση Καλών Πρακτικών	7
Δυνατότητα Εφαρμογής και Πλαίσιο Χρήσης	12
ΜΕΡΟΣ 3: Επισκόπηση των Εργαλείων Σκιαγράφησης Προφίλ	13
Εργαλεία Σκιαγράφησης Προφίλ	13
Επισκόπηση των Εργαλείων Σκιαγράφησης Προφίλ.....	13
Τύποι Εργαλείων που Αναπτύχθηκαν και η Εφαρμογή τους στα Μαθήματα .	19
Τρόποι Χρήσης και Συλλογή Δεδομένων (Φόρμα Online)	19
ΜΕΡΟΣ 4: Σύγκριση Καλών Πρακτικών με Εργαλεία Σκιαγράφησης Προφίλ ...	20
Συγκριτική Επισκόπηση των Αποτελεσμάτων των Πιλοτικών Εφαρμογών των Καλών Πρακτικών	20
Οι οπτικές αναπαραστάσεις των εφαρμογών των Καλών Πρακτικών και των εργαλείων σκιαγράφησης προφίλ	23
Εμπόδια που Αντιμετωπίζονται στην Εφαρμογή των Εργαλείων Σκιαγράφησης Προφίλ	30
ΜΕΡΟΣ 5: Σκεπτικό Επιλογής Εργαλείων	32
Σκεπτικό Πίσω από τη Χρήση Εργαλείων Σκιαγράφησης Προφίλ: Στόχοι και Στρατηγική Ευθυγράμμιση.....	32
Πώς να επιλέξετε το Σωστό Εργαλείο Σκιαγράφησης Προφίλ Σύμφωνα με τις Ανάγκες του Μαθήματος, τις Κατηγορίες και τα Πεδία Πληροφοριών	34
Πιθανές Βελτιώσεις και Προσαρμογές των Εργαλείων	35
ΜΕΡΟΣ 6: Σύνδεση Εργαλείων με Personas.....	38
Γιατί τα Personas έχουν Σημασία στον Εκπαιδευτικό Σχεδιασμό	38
Κατανόηση της Μεθοδολογίας των Personas	39
Από την Σκιαγράφηση Προφίλ στα Personas: Η Διαδικασία Ομαδοποίησης	39
Τύποι και Λειτουργίες των Personas	41
Δημιουργία των Personas: Συνδυάζοντας Ακρίβεια και Δημιουργικότητα.....	41
Διδάγματα και Μελλοντική Χρήση	42
ΜΕΡΟΣ 7: Συμπεράσματα	43

Επόμενα Στάδια και Μελλοντική Ανάπτυξη.....	43
Συμπεράσματα	44
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ.....	46

ΜΕΡΟΣ 1: Εισαγωγή

Το παρόν Εγχειρίδιο αποτελεί μέρος των αποτελεσμάτων του χρηματοδοτούμενου από το Erasmus+ έργου Diverse Courses – Κατανόηση και Ανάδειξη των Δυνατοτήτων των Εκπαιδευομένων και των Εκπαιδευτών σε Diverse Courses και αντιπροσωπεύει το κύριο αποτέλεσμα του Πακέτου Εργασίας 2 (ΠΕ2). Το ΠΕ συντονίστηκε από τον Ιταλό εταίρο Cramars, σε στενή συνεργασία με τον Έλληνα εταίρο ΔΑΦΝΗ ΚΕΚ για τη διαχείριση της ποιότητας και με τον Πορτογάλο εταίρο EPATV για την τελική διάταξη του εγχειριδίου και του συνοδευτικού εκπαιδευτικού προγράμματος. Ο γενικός στόχος του ΠΕ 2 ήταν να αναπτύξει, να δοκιμάσει και να αξιολογήσει εργαλεία και προσεγγίσεις σκιαγράφησης προφίλ που υποστηρίζουν τους παρόχους εκπαίδευσης ενηλίκων στον σχεδιασμό πιο συμπεριληπτικών, αποτελεσματικών και προσαρμοσμένων εκπαιδευτικών διαδρομών, λαμβάνοντας υπόψη την ποικιλομορφία τόσο των εκπαιδευομένων όσο και των εκπαιδευτών.

Η ανάπτυξη του ΠΕ2 περιελάμβανε μια δομημένη ακολουθία 12 δραστηριοτήτων (A2.1-A2.12), που πραγματοποιήθηκαν από κοινού από τους έξι εταίρους του έργου από την Αυστρία (FHJ), την Ελλάδα (Dafni Kek), την Ιταλία (Cramars), την Πορτογαλία (EPATV, EIA) και την Ισπανία (FDO). Κάθε εταίρος διαδραμάτισε ενεργό και ισότιμο ρόλο στις διαδικασίες συλλογής, πειραματισμού και ανάλυσης δεδομένων. Συνέλεξαν από κοινού καλές πρακτικές, δημιούργησαν και εφάρμοσαν νέα εργαλεία σκιαγράφησης προφίλ, τα δοκίμασαν σε πραγματικές συνθήκες μαθημάτων και προβληματίστηκαν σχετικά με την εφαρμοσιμότητα και την προσαρμοστικότητά τους σε διαφορετικά πλαίσια. Το Cramars, ως επικεφαλής του ΠΕ 2, καθοδήγησε τη διαδικασία, διασφαλίζοντας τη συνοχή και τη συγκρισιμότητα μεταξύ των συνεισφορών, αναπτύσσοντας παράλληλα τη δομή και την επιμέλεια της έκδοσης του ίδιου του Εγχειριδίου. Το EPATV συνέβαλε στην οπτική ταυτότητα του τελικού προϊόντος, δίνοντάς του μια ενιαία και προσβάσιμη μορφή.

Στόχοι του Εγχειριδίου

Αυτό το Εγχειρίδιο χρησιμεύει τόσο ως αρχείο καταγραφής όσο και ως πρακτικός οδηγός για εκπαιδευτές και παρόχους κατάρτισης. Παρουσιάζει τη μεθοδολογία που εφαρμόζεται σε όλο το ΠΕ 2 και προσφέρει συγκεκριμένα εργαλεία και προτάσεις για την υποστήριξη συμπεριληπτικών εκπαιδευτικών πρακτικών προσανατολισμένων στην ποικιλομορφία.

Οι κύριοι στόχοι του είναι τριπλοί. Πρώτον, να καταγράψει τη διαδικασία μέσω της οποίας αναπτύχθηκε το Εγχειρίδιο, αντλώντας από μια συλλογή υφιστάμενων καλών πρακτικών σε διαφορετικά πλαίσια. Δεύτερον, να επεξηγήσει την πρακτική εφαρμογή αυτών των εργαλείων και στρατηγικών σε πραγματικά περιβάλλοντα κατάρτισης, δείχνοντας τον τρόπο με τον οποίο οι εταίροι τα προσαρμόσαν και τα δοκίμασαν σύμφωνα με τις ανάγκες των εκπαιδευομένων τους. Και τρίτον, να υποστηρίξει άλλα ιδρύματα που επιθυμούν να υιοθετήσουν παρόμοιες προσεγγίσεις, προσφέροντας καθοδήγηση σχετικά με τον τρόπο επιλογής και χρήσης εργαλείων και στρατηγικών με επίκεντρο τον εκπαιδευόμενο - ιδιαίτερα μέσω της χρήσης των *Personas*, φανταστικών αλλά τεκμηριωμένων προφίλ που βοηθούν στον σχεδιασμό εμπειριών μάθησης με επίκεντρο τον άνθρωπο.

Αυτό το Εγχειρίδιο είναι εννοιολογικά και λειτουργικά συνδεδεμένο με το A2.12 Βήμα προς Βήμα Οδηγός Δημιουργίας Personas, το οποίο παρέχει ένα πλήρες μεθοδολογικό πλαίσιο για τη δημιουργία και τη χρήση Personas ως εργαλείων για τον σχεδιασμό μαθημάτων με επίκεντρο τον εκπαιδευόμενο. Ενώ αυτό το Εγχειρίδιο τεκμηριώνει την ευρύτερη ανάπτυξη και εφαρμογή εργαλείων σκιαγράφησης προφίλ, ο Οδηγός Personas προσφέρει μια εμβάθυνση στον τρόπο με τον οποίο τα δεδομένα από αυτά τα εργαλεία μπορούν να μετατραπούν σε αντιπροσωπευτικά προφίλ εκπαιδευομένων και να εφαρμοστούν πρακτικά στον σχεδιασμό της κατάρτισης.

Μεθοδολογία που χρησιμοποιήθηκε για τη Συλλογή Πληροφοριών

Η διαδικασία ξεκίνησε με μια συλλογική προσπάθεια εντοπισμού και περιγραφής καλών πρακτικών που σχετίζονται με τη σκιαγράφηση προφίλ (δραστηριότητα A2.1 στο έργο *Diverse Courses*). Κάθε εταίρος επέλεξε τουλάχιστον τρεις καλές πρακτικές που χρησιμοποιούνται στο εθνικό ή θεσμικό τους πλαίσιο για να κατανοήσουν τις ανάγκες, τις στάσεις, τις δεξιότητες και το υπόβαθρο των εκπαιδευομένων ή των εκπαιδευτών. Προκειμένου να διασφαλιστεί η συνέπεια και να καταστούν τα δεδομένα συγκρίσιμα, η σύμπραξη ανέπτυξε μια κοινή δομή για την τεκμηρίωση: *Diverse Courses – Λίστα ελέγχου* (Έκδοση A2.1 - παράρτημα 1). Αυτή η λίστα ελέγχου επέτρεψε σε κάθε οργανισμό να περιγράψει την προέλευση, το πεδίο εφαρμογής, τους στόχους και τις μεθόδους των επιλεγμένων πρακτικών, μαζί με τους τύπους πληροφοριών που συγκεντρώθηκαν. Το αποτέλεσμα αυτής της εργασίας τεκμηριώνεται στην *Συλλογή Καλών Πρακτικών* ([Έκδοση A2.1](#)).

Αυτή η φάση έθεσε τα θεμέλια για την επακόλουθη ανάπτυξη εργαλείων σκιαγράφησης προφίλ σε τρία επιλεγμένα μαθήματα ([Έκδοση A2.3](#)), καθώς όχι μόνο παρείχε ένα σύνολο παραδειγμάτων, αλλά και υπογράμμισε βασικές διαστάσεις της πολυμορφίας που έπρεπε να εξεταστούν. Οι μεταγενέστερες φάσεις περιελάμβαναν τη δοκιμή και την αξιολόγηση των εργαλείων που αναπτύχθηκαν χρησιμοποιώντας ένα τυποποιημένο πλαίσιο, επιτρέποντας μια κοινή διαδικασία αξιολόγησης σε όλες τις χώρες σε συγκεκριμένα μαθήματα. Κάθε εταίρος υλοποίησε τρία συγκεκριμένα μαθήματα στα οποία εφαρμόστηκαν και δοκιμάστηκαν αυτά τα εργαλεία (δραστηριότητες A2.4-A2.9). Τα δεδομένα συλλέχθηκαν μέσω της εφαρμογής στην τάξη, των παρατηρήσεων των εκπαιδευτών, των σχολίων των εκπαιδευομένων και των συνεντεύξεων παρακολούθησης ή των ομάδων εστίασης. Καθ' όλη τη διάρκεια της διαδικασίας, καταγράφηκαν ποιοτικές παρατηρήσεις και πρακτικές τροποποιήσεις, συμβάλλοντας στη συν-δημιουργία μιας ολοκληρωμένης και ευέλικτης εργαλειοθήκης. Η ανατροφοδότηση σχετικά με αυτήν την πιλοτική φάση συλλέχθηκε συστηματικά με τη χρήση του εγγράφου "*Πλαίσιο για την Πιλοτική Συλλογή και Αξιολόγηση Δεδομένων*", επιτρέποντας τη συνεπή σύγκριση των αποτελεσμάτων.

Όλη αυτή η διαδικασία επέτρεψε στη σύμπραξη να αξιολογήσει τη δυνατότητα εφαρμογής τους στον πραγματικό κόσμο και να καταγράψει τυχόν απαιτούμενες προσαρμογές. Τα βελτιωμένα εργαλεία και οι μέθοδοι χρησιμοποιήθηκαν στη συνέχεια για την ανάπτυξη Personas - ημι-φανταστικών προφίλ εκπαιδευομένων

και εκπαιδευτών - τα οποία προσέφεραν στους συντονιστές και τους εκπαιδευτές από τα συμμετέχοντα ιδρύματα πολύτιμες γνώσεις για την αποτελεσματικότερη προσαρμογή του διδακτικού τους υλικού στις συγκεκριμένες ανάγκες των εκπαιδευομένων, όπως αυτές αποκαλύφθηκαν μέσω των Personas.

Όλες οι εργασίες που πραγματοποιήθηκαν από τους εταίρους στο πλαίσιο του ΠΕ 2 οδήγησαν τελικά στην ανάπτυξη ενός εκπαιδευτικού εγχειριδίου με τίτλο “Ολοκληρωμένος οδηγός ανάπτυξης Personas” ([Εκδοση A2.12](#)), που παρέχει προτάσεις και βήματα βασισμένα στην εμπειρία των εταίρων του έργου.

Όπως θα αναλυθεί περαιτέρω στο Μέρος 4 του παρόντος Εγχειριδίου, μια απλουστευμένη συγκριτική χαρτογράφηση απεικονίζει τον τρόπο με τον οποίο κάθε καλή πρακτική ενέπνευσε συγκεκριμένα εργαλεία σκιαγράφησης προφίλ κατά τη διάρκεια της πιλοτικής φάσης. Αυτός ο πίνακας, που παρουσιάζεται σε οπτική και φιλική προς τον χρήστη μορφή, προσφέρει μια πρακτική σύνθεση των δεσμών μεταξύ των θεωρητικών αναφορών και των εφαρμογών τους στην τάξη. Ο απώτερος στόχος αυτού του εγχειριδίου δεν είναι μόνο να καταγράψει τη διαδικασία και τα αποτελέσματα που επιτεύχθηκαν, αλλά να χρησιμεύσει ως πρακτικός και ευέλικτος πόρος για άλλους εκπαιδευτικούς οργανισμούς που στοχεύουν στην ενσωμάτωση μεθόδων σκιαγράφησης προφίλ που λαμβάνουν υπόψη την ποικιλομορφία στα μαθήματά τους.

ΜΕΡΟΣ 2: Επισκόπηση Καλών Πρακτικών

Ορισμός και Κριτήρια Επιλογής

Η αρχική φάση του ΠΕ2 επικεντρώθηκε στον εντοπισμό και τη συλλογή καλών πρακτικών που σχετίζονται με την σκιαγράφηση προφίλ των εκπαιδευομένων και των εκπαιδευτών σε διαφορετικά πλαίσια εκπαίδευσης ενηλίκων. Ο ορισμός της «καλής πρακτικής» σε αυτό το πλαίσιο αναφέρεται σε οποιοδήποτε εργαλείο, μέθοδο ή διαδικασία που επέτρεψε στους παρόχους εκπαίδευσης να αποκτήσουν μια βαθύτερη κατανόηση του υπόβαθρου, των αναγκών, των ικανοτήτων ή των μαθησιακών στόχων των συμμετεχόντων στο μάθημα. Το κεντρικό κριτήριο επιλογής ήταν η ικανότητα κάθε πρακτικής να αποκαλύπτει χρήσιμες και εφαρμόσιμες πληροφορίες που θα μπορούσαν να υποστηρίξουν το σχεδιασμό πιο προσαρμοσμένων και συμπεριληπτικών μαθησιακών περιβαλλόντων..

Προκειμένου να καταστεί η διαδικασία επιλογής συνεκτική, κάθε εταίρος βασίστηκε στο κοινό πλαίσιο της λίστας ελέγχου. Αυτή η δομή βοήθησε να αποσαφηνιστούν όχι μόνο τα τεχνικά στοιχεία των πρακτικών, αλλά και οι εκπαιδευτικοί τους στόχοι και οι τύποι ποικιλομορφίας που αντιμετώπισαν. Για παράδειγμα, ορισμένες καλές πρακτικές επικεντρώθηκαν σε εμπόδια που συνδέονται με αναπηρίες ή κοινωνικοοικονομικά μειονεκτήματα, ενώ άλλες αντιμετώπισαν ζητήματα όπως το πολιτιστικό υπόβαθρο, οι γλωσσικές δεξιότητες ή η ψηφιακή ικανότητα. Έτσι, οι πρακτικές επιλέχθηκαν όχι μόνο για την αποτελεσματικότητά τους στη δημιουργία προφίλ, αλλά και για τη συνάφειά τους με τους ευρύτερους στόχους συμπεριληπτικότητας του έργου.

Η Συλλογή Καλών Πρακτικών

Το αποτέλεσμα αυτής της φάσης ήταν μια συλλογή συνολικά είκοσι τριών ορθών πρακτικών, που συλλέχθηκαν σε πέντε χώρες εταίρους, καθεμία από τις οποίες καταγράφηκε σε τυποποιημένη μορφή και περιλάμβανε λεπτομέρειες όπως ομάδες-στόχους, μεθόδους συλλογής δεδομένων και κατηγορίες πληροφοριών που ελήφθησαν. Αυτό το υλικό, που συγκεντρώθηκε στο έγγραφο *Συλλογή Καλών Πρακτικών*, αντιπροσωπεύει τη θεμελιώδη βάση γνώσεων πάνω στην οποία αναπτύχθηκαν αργότερα τα εργαλεία σκιαγράφησης προφίλ του έργου. Ορισμένες πρακτικές βασίστηκαν σε δομημένα ερωτηματολόγια. Άλλοι χρησιμοποίησαν άτυπες συνεντεύξεις, εργαστήρια, ομάδες αναστοχασμού ή συμμετοχική παρατήρηση. Οι πρακτικές διέφεραν σημαντικά όσον αφορά το επίπεδο τυποποίησής τους, την ψηφιακή ενσωμάτωση και τον τύπο της εμπειρίας χρήστη που προωθούσαν..

Αυτές οι καλές πρακτικές δεν ήταν θεωρητικές προτάσεις, αλλά είχαν χρησιμοποιηθεί σε πραγματικά εκπαιδευτικά πλαίσια από τους εταίρους του έργου ή τα δίκτυά τους. Η επιλογή τους καθοδηγήθηκε από κριτήρια βιωσιμότητας, μεταβιβασιμότητας, χρηστικότητας και συνάφειας. Για να διευκολυνθεί η καταγραφή τους, η *τελική έκδοχή της λίστας ελέγχου* περιελάμβανε πίνακες τόσο για πρακτικές που σχετίζονται με τους εκπαιδευόμενους όσο και για πρακτικές που σχετίζονται με τους εκπαιδευτές, βοηθώντας τους εταίρους να διατυπώσουν ποιες διαστάσεις της μαθησιακής εμπειρίας καταγράφηκαν και πώς.

Επισκόπηση Καλών Πρακτικών

Στο πλαίσιο του ΠΕ2.1, οι καλές πρακτικές που συγκεντρώθηκαν στόχευαν στην ανάδειξη μεθόδων, εργαλείων και προσεγγίσεων που βοηθούν τα εκπαιδευτικά ιδρύματα να αποκτήσουν μια βαθύτερη κατανόηση του υπόβαθρου, των αναγκών, των ικανοτήτων και των πιθανών εμποδίων που αντιμετωπίζουν τόσο οι εκπαιδευόμενοι όσο και οι εκπαιδευτές σε διαφορετικά μαθησιακά περιβάλλοντα. Κάθε πρακτική, με τη συμβολή ενός διαφορετικού ιδρύματος-εταίρου, επικεντρώνεται είτε στους εκπαιδευόμενους είτε στους εκπαιδευτές και αντιμετωπίζει βασικές πτυχές της ποικιλομορφίας όπως οι αναπηρίες, τα κοινωνικοοικονομικά μειονεκτήματα, οι πολιτισμικές διαφορές και οι εκπαιδευτικές προκλήσεις. Οι καλές πρακτικές αναδεικνύουν πρακτικές στρατηγικές για πιο συμπεριληπτική και ευέλικτη εκπαίδευση.

Οι καλές πρακτικές ποικίλλουν ως προς τη μορφή τους, από απλά ερωτηματολόγια και συνεντεύξεις έως δομημένα πλαίσια αξιολόγησης, προγράμματα καθοδήγησης και δραστηριότητες συνεργατικής μάθησης. Αντανακλούν μια ευρεία γεωγραφική και πολιτιστική ποικιλομορφία, που εφαρμόζεται στην Ελλάδα, την Ιταλία, την Αυστρία, την Πορτογαλία και την Ισπανία.

Ορισμένες πρακτικές, όπως το ProfilPASS Χωρίς Εμπόδια σε Εύκολη Γλώσσα ή οι Μεθοδολογίες Προσαρμοστικής Μάθησης για Ποικιλόμορφες Ομάδες Εκπαιδευομένων, επικεντρώθηκαν στη δημιουργία εργαλείων που σκιαγραφούν το προφίλ των εκπαιδευομένων με συγκεκριμένες ανάγκες, όπως νοητικές αναπηρίες, χαμηλό αλφαριθμητικό ή διαφορετικά κοινωνικοοικονομικά υπόβαθρα. Αυτά τα εργαλεία έχουν σχεδιαστεί για να είναι χωρίς αποκλεισμούς, ευέλικτα και εύκολα προσαρμόσιμα σε διαφορετικά μαθησιακά πλαίσια.

Άλλες πρακτικές, όπως η Διαδικασία Αξιολόγησης για το Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών στην Κοινωνική Εργασία ή η Συμβουλευτική Υποστήριξη για εκπαιδευόμενους 1ης γενιάς και εκπαιδευόμενους με μεταναστευτικό υπόβαθρο, επικεντρώθηκαν στην κατανόηση των προηγούμενων εμπειριών, κινήτρων και επαγγελματικών φιλοδοξιών των εκπαιδευομένων, με στόχο την προσαρμογή των εκπαιδευτικών διαδρομών και των υπηρεσιών υποστήριξης.

Αρκετές πρωτοβουλίες στόχευαν στην ισότητα των φύλων και την κοινωνική ένταξη, όπως το έργο Γυναίκες στο STEM | Μηχανικοί για 1 μέρα (Engenheiras por 1 dia), το οποίο ενθάρρυνε τα νεαρά κορίτσια να ακολουθήσουν σταδιοδρομία στην επιστήμη και την τεχνολογία και η ομάδα εστίασης για τη βία λόγω φύλου, Class, με στόχο την ευαισθητοποίηση σχετικά με ευαίσθητα κοινωνικά ζητήματα μεταξύ των εκπαιδευομένων.

Επιπλέον, ορισμένες καλές πρακτικές επικεντρώθηκαν στους εκπαιδευτές, όπως το πρόγραμμα συνεχιζόμενης εκπαίδευσης με τα Εργαστήρια «Φύλο – Ποικιλομορφία – Διατομεακότητα» και η Συμπεριληπτική Διαδικασία Επιλογής Εκπαιδευτών, με στόχο να εξοπλίσουν τους εκπαιδευτές με τις δεξιότητες που είναι απαραίτητες για την αντιμετώπιση της ποικιλομορφίας στην τάξη.

Πολλές πρακτικές περιελάμβαναν μια ισχυρή συμμετοχική διάσταση, προωθώντας την ενεργό συμμετοχή των εκπαιδευομένων μέσω της αφήγησης ιστοριών, των πλαισίων μάθησης από ομοτίμους, της αναστοχαστικής γραφής ή των συνεργατικών δραστηριοτήτων που βασίζονται σε έργα. Άλλοι επικεντρώθηκαν στη διευκόλυνση της πρόσβασης στην εκπαίδευση μέσω της αναγνώρισης της προηγούμενης μάθησης, όπως φαίνεται σε πρακτικές όπως το

Processo RVCC – Αναγνώριση, Επικύρωση και Πιστοποίηση Ικανοτήτων και η χρήση ψηφιακών πλατφορμών όπως το Διαβατήριο Προσόντων (Passaporte Qualifica).

Συνολικά, οι καλές πρακτικές που συγκεντρώθηκαν στα πλαίσια του ΠΕ2 παρέχουν μια ολοκληρωμένη επισκόπηση των μεθόδων για την σκιαγράφηση προφίλ των εκπαιδευομένων και των εκπαιδευτών, την υποστήριξη της συμπερίληψης, την πρόληψη της εγκατάλειψης της εκπαίδευσης, την προώθηση των κινήτρων και την προώθηση της κοινωνικής και πολιτιστικής συμπερίληψης. Αποτελούν μια θεμελιώδη πηγή για το σχεδιασμό και την ανάπτυξη των εργαλείων σκιαγράφησης προφίλ και Personas που δημιουργήθηκαν στα μεταγενέστερα στάδια του έργου Diverse Courses.

Ακολουθεί ένας σύντομος κατάλογος των καλών πρακτικών που συγκεντρώθηκαν:

Τίτλος	Εταίρος	Στόχος	Μέθοδος Σκιαγράφησης Προφίλ	Πληροφορίες που συλλέχθηκαν
ProfilPass Χωρίς Εμπόδια σε Εύκολη Γλώσσα	ΔΑΦΝΗ ΚΕΚ	Άτομα με νοητική αναπηρία και μαθησιακές δυσκολίες	Έγγραφο με εύκολο στην κατανόηση ερωτηματολόγιο	Ικανότητες και δεξιότητες
Διαδικασία αξιολόγησης στο Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών Κοινωνικής Εργασίας	FHJ	Πτυχιούχοι προπτυχιακών σπουδών (18-25 ετών) στην κοινωνική εργασία	Διαδικασία Ανταγωνιστικής αξιολόγησης	Επαγγελματική και επιστημονική εμπειρία, ανάγκες
Ερωτηματολόγιο για τον προσδιορισμό της στάσης των εκπαιδευομένων όσον αφορά τα αγγλικά ως ξένη γλώσσα	FHJ	Φοιτητές του προγράμματος προπτυχιακών σπουδών «Κοινωνική Εργασία» στο FHJ	Ερωτηματολόγιο	Γλωσσικές δεξιότητες, βιογραφικά στοιχεία, επαγγελματική εμπειρία, εκπαίδευση
Ευέλικτες Μεθοδολογίες Μάθησης για Ποικιλόμορφες Ομάδες Εκπαιδευομένων	FDO	Εκπαιδευόμενοι ηλικίας 16 έως 50 ετών και άνω, με διαφορετικό πολιτισμικό υπόβαθρο, εθνικότητες και Ειδικές Εκπαιδευτικές Ανάγκες	Ευέλικτη προσέγγιση με διάφορες Μεθοδολογίες Ενεργούς Μάθησης	Ατομικές ανάγκες κάθε εκπαιδευομένου, γενική σύνθεση της ομάδας (ηλικία, πολιτισμικό υπόβαθρο, εθνικότητα, Ειδικές Εκπαιδευτικές Ανάγκες)

Τίτλος	Εταίρος	Στόχος	Μέθοδος Σκιαγράφησης Προφίλ	Πληροφορίες που συλλέχθηκαν
Εισαγωγική (άτυπη) αξιολόγηση/προσδιορισμός βασικών δεξιοτήτων	ΔΑΦΝΗ ΚΕΚ	Εκπαιδευόμενοι με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες και αναπηρίες	Εύχρηστο ερωτηματολόγιο	Δεξιότητες και ικανότητες, προβλήματα και εμπόδια
Εργαστήρια προγράμματος συνεχιζόμενης εκπαίδευσης «Φύλο – Ποικιλομορφία – Διαθεματικότητα»	FHJ	Εκπαιδευτές	Ομάδες αναστοχασμού, ομάδες συζήτησης, πρακτική εργασία, αυτοκαθοδηγούμενη μάθηση, ευαισθητοποίηση, παρουσιάσεις	Βιογραφικά στοιχεία, εκπαίδευση, εργασιακή εμπειρία, κατάρτιση/εκπαιδευτικές δεξιότητες και ικανότητες
Γυναίκες στο STEM Μηχανικοί για 1 μέρα (Engenheiras por 1 dia)	EIA PT	Κορίτσια από σχολεία δευτεροβάθμιας, επαγγελματικής και πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης ηλικίας μεταξύ 10 και 20 ετών	Έρευνα σχετικά με την ηλικία, τις προτιμήσεις σε δραστηριότητες και τα γούστα.	Πληροφορίες για την εκπαίδευση, βιογραφικά στοιχεία
Ομάδα εστίασης στην τάξη για την έμφυλη βία	CRAMARS	Γυναίκες που συμμετέχουν σε Μαθήματα Υγειονομικής Περίθαλψης	Ομάδες εστίασης	Ευαίσθητα δεδομένα, προσωπικές πληροφορίες για το οικιακό περιβάλλον, προβλήματα και εμπόδια
Femeco – Εκπαιδευτικά Πρωινά	CRAMARS	Γυναίκες επιχειρηματίες σε διάφορους τομείς	Εκπαιδευτικό πρωινό (συναντήσεις)	Προσδοκίες, στόχοι, επιθυμίες, ανάγκες κατάρτισης, επαγγελματικές και προσωπικές δεξιότητες, εργασιακή εμπειρία
Το πλαίσιο μάθησης μεταξύ ομοτίμων (η επιλογή των εκπαιδευόμενων)	ΔΑΦΝΗ ΚΕΚ	Μαθητές / εκπαιδευτές	Εργαστήριο	Προσδοκίες, στόχοι, προσωπικές εμπειρίες και ιδέες, εμπόδια και άλλα ζητήματα, τραυματικές εμπειρίες του παρελθόντος
Συμβουλευτική Υποστήριξη από ομότιμους για εκπαιδευόμε	FHJ	Εκπαιδευόμενοι που είναι οι πρώτοι της οικογένειάς τους που αποκτούν πανεπιστημιακό	Προσωπική συνέντευξη και εκδηλώσεις (δοκιμαστικές ημέρες)	Βιογραφικά στοιχεία, εκπαίδευση, προηγούμενη εργασιακή εμπειρία, δεξιότητες και

Τίτλος	Εταίρος	Στόχος	Μέθοδος Σκιαγράφησης Προφίλ	Πληροφορίες που συλλέχθηκαν
νους 1ης γενιάς και εκπαιδευόμενους με μεταναστευτικό υπόβαθρο		πτυχίο ή/και έχουν μεταναστευτικό υπόβαθρο		ικανότητες, εμπόδια και άλλα ζητήματα
Πρόγραμμα Καθοδήγησης – ΜΑΙΑ	EIA PT	Φοιτητές εθνικής και διεθνούς κινητικότητας, εκπαιδευτές ως εθελοντές μέντορες	Διαδικασία υποβολής αιτήσεων και επιλογής (ηλεκτρονική φόρμα, προσωπική συνέντευξη, ομάδες εστίασης)	Βιογραφικά στοιχεία, εκπαίδευση, προηγούμενη εργασιακή εμπειρία, δεξιότητες και ικανότητες, εμπόδια και άλλα ζητήματα
Letras Prá Vida (Γράμματα για τη ζωή)	EPATV	Κυρίως γυναίκες, Ρομά, μετανάστες/τριες, ηλικιωμένοι/ες με άνοια πρώιμου σταδίου και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες	Εργαστήρια	Βιογραφικά στοιχεία, εκπαιδευτικές πληροφορίες, επαγγελματική εμπειρία, δεξιότητες και ικανότητες, προσωπικές πληροφορίες
Διαβατήριο Προσόντων (Passaporte Qualifica)	EPA TV	Άτομα που αναζητούν επαγγελματικά προσόντα και άτομα που εγκαταλείπουν πρόωρα το σχολείο	Ερωτηματολόγιο online	Βιογραφικά στοιχεία, ανάγκες, προσδοκίες, στόχοι
Processo RVCC – Αναγνώριση, Επικύρωση και Πιστοποίηση Ικανοτήτων	EPA TV	Εκπαιδευόμενοι ηλικίας 25 ετών και άνω που επιδιώκουν να επαναπροσδιορίσουν ή να αναβαθμίσουν τις δεξιότητές τους	Πλαίσιο αναστοχαστικής μάθησης και βασικών ικανοτήτων	Προσωπικές και επαγγελματικές δεξιότητες, βιογραφικά στοιχεία, ανάγκες, προσδοκίες, στόχοι
TSEMY: Κατάρτιση για τη Βιώσιμη Απασχόληση των Νέων και των Νέων Ενηλίκων	EIA PT	Unemployed youth aged 20–29 with tertiary education	Διαδικτυακές φόρμες και συνεντεύξεις	Επαγγελματικές ανάγκες, προσωπικά στοιχεία (ακαδημαϊκό υπόβαθρο, όνομα, ηλικία, ενδιαφέροντα)
Σκιαγράφηση Προφίλ και Υποστήριξη για εκπαιδευόμε	FDO	Εκπαιδευόμενοι με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες στην Επαγγελματική	Εκπαιδευόμενοι με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες στην Επαγγελματική	Εκπαιδευόμενοι με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες στην Επαγγελματική

Τίτλος	Εταίρος	Στόχος	Μέθοδος Σκιαγράφησης Προφίλ	Πληροφορίες που συλλέχθηκαν
νους με Ειδικές Εκπαιδευτικές Ανάγκες στην Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση		Εκπαίδευση και Κατάρτιση	Εκπαίδευση και Κατάρτιση	Εκπαίδευση και Κατάρτιση
Δραστηριότητες Συνεργατικής Μάθησης και Κοινωνικής Ένταξης	FDO	Εκπαιδευόμενοι από διαφορετικά κοινωνικά και πολιτισμικά υπόβαθρα	Ομαδικές συζητήσεις, ανατροφοδότηση από ομοτίμους, αναστοχαστικές πρακτικές	Κοινωνικές δεξιότητες, ικανότητες συνεργασίας, εμπόδια ένταξης
Προσαρμοσμένη Αντιστοίχιση και Υποστήριξη Πρακτικής Άσκησης	FDO	Εκπαιδευόμενοι στην Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση που αναζητούν πρακτική άσκηση	Προσωπικές συνεντεύξεις, ανάλυση βιογραφικού σημειώματος, λογισμικό αντιστοίχισης	Δεξιότητες, προτιμήσεις, στόχοι, εργασιακές συνήθειες, ικανότητες προσαρμογής
Συμπεριληπτική Διαδικασία Επιλογής Εκπαιδευτών	ΔΑΦΝΗ ΚΕΚ	Εκπαιδευτές στην Εκπαίδευση Ενηλίκων	Δομημένες συνεντεύξεις και κλίμακες αξιολόγησης	Διδακτικές δεξιότητες, εκπαιδευτική φιλοσοφία, διαπολιτισμική ευαισθητοποίηση
Σχεδιασμός και σκιαγράφηση προφίλ μειονεκτούντων χρηστών	ΔΑΦΝΗ ΚΕΚ	Εκπαιδευόμενοι με αναπηρίες και σύνθετο υπόβαθρο	Έντυπα αξιολόγησης αναγκών, συνεδρίες παρακολούθησης	Έντυπα αξιολόγησης αναγκών, συνεδρίες παρακολούθησης
Ακαδημαϊκό Πρόγραμμα Συμβουλευτικής μεταξύ Ομότιμων	FHJ	Φοιτητές πανεπιστημίου με ακαδημαϊκές δυσκολίες ή μειονοτικό υπόβαθρο	Συμβουλευτικές συνεδρίες, δομημένες συνεντεύξεις	Ακαδημαϊκές δυσκολίες, κίνητρα, προσωπική κατάσταση

Δυνατότητα Εφαρμογής και Πλαίσιο Χρήσης

Μόλις συλλέχθηκαν, οι καλές πρακτικές αναλύθηκαν ως προς την εφαρμοσιμότητά τους σε διαφορετικά θεσμικά, πολιτιστικά και υλικοτεχνικά πλαίσια. Ορισμένες πρακτικές ήταν ιδιαίτερα εξειδικευμένες στα εθνικά εκπαιδευτικά συστήματα, ενώ άλλες αποδείχθηκαν πιο ευέλικτες και ευκολότερες στην προσαρμογή. Για παράδειγμα, τα εργαλεία που βασίζονται σε απλά ερωτηματολόγια ή ψηφιακές φόρμες θα μπορούσαν να μεταφερθούν με ελάχιστη προσαρμογή, ενώ οι μέθοδοι που απαιτούν εκπαιδευμένους διαμεσολαβητές ή σημαντική επένδυση χρόνου απαιτούσαν μια πιο προσαρμοσμένη προσέγγιση. Σε πολλές περιπτώσεις, οι εταίροι ανέφεραν ότι η προσαρμογή μιας καλής πρακτικής στο δικό τους πλαίσιο δεν αφορούσε μόνο τη γλωσσική μετάφραση, αλλά και τις παιδαγωγικές και τεχνικές προσαρμογές. Αυτές οι προσαρμογές ήταν απαραίτητες για την κάλυψη των αναγκών διαφορετικών ομάδων-στόχων, όπως οι ενήλικες χαμηλής ειδίκευσης, οι μετανάστες, οι μακροχρόνια άνεργοι ή οι εκπαιδευτές με διαφορετικά επίπεδα διδακτικής εμπειρίας. Ως εκ τούτου, οι πρακτικές που συλλέχθηκαν χρησίμευσαν τόσο ως έμπνευση όσο και ως πεδίο δοκιμών για την καινοτομία, με τους εταίρους να βασίζονται σε αυτές για να σχεδιάσουν εργαλεία σκιαγράφησης προφίλ που αργότερα θα δοκιμάζονταν και θα τελειοποιούνταν.

ΜΕΡΟΣ 3: Επισκόπηση των Εργαλείων Σκιαγράφησης Προφίλ

Εργαλεία Σκιαγράφησης Προφίλ

Με βάση τις ορθές πρακτικές που συλλέχθηκαν, κάθε εταίρος ανέπτυξε μια σειρά εργαλείων σκιαγράφησης προφίλ που θα εφαρμοστούν σε συγκεκριμένα μαθήματα εκπαίδευσης ενηλίκων. Αυτά τα εργαλεία αποσκοπούσαν στην υποστήριξη των εκπαιδευτών στην κατανόηση του ποιοι είναι οι εκπαιδευόμενοί τους, ποιες προκλήσεις αντιμετωπίζουν και πώς μπορούν να υποστηριχθούν καλύτερα καθ' όλη τη διάρκεια του μαθησιακού τους ταξιδιού. Τα εργαλεία σκιαγράφησης προφίλ εμπνεύστηκαν από τη δομή και το περιεχόμενο των προηγούμενων πρακτικών, αλλά προσαρμόστηκαν και εξατομικεύτηκαν στα συγκεκριμένα περιβάλλοντα των μαθημάτων.

Η έμφαση δεν δόθηκε μόνο στη δημιουργία εργαλείων, αλλά και στην ουσιαστική εφαρμογή τους σε συγκεκριμένα μαθήματα στο πλαίσιο του έργου Diverse Courses. Κάθε εργαλείο ενσωματώθηκε στο πραγματικό πλαίσιο διδασκαλίας, επιτρέποντας στους εκπαιδευτές να συλλέγουν χρήσιμα δεδομένα σχετικά με τους εκπαιδευόμενους ή τους ομότιμούς τους. Αυτά τα εργαλεία επέτρεψαν τη συλλογή δημογραφικών δεδομένων, μαθησιακών προτιμήσεων, ψηφιακών δεξιοτήτων, παραγόντων κινητοποίησης, εμποδίων στη μάθηση και άλλων ψυχοκοινωνικών ή συμπεριφορικών πληροφοριών που σχετίζονται με τον σχεδιασμό συμπεριληπτικών μαθημάτων. Τα εργαλεία εφαρμόστηκαν και δοκιμάστηκαν σε 18 συγκεκριμένα μαθήματα συνολικά, ενώ καθένας από τους εταίρους εφάρμοσε αυτά τα εργαλεία σε τουλάχιστον ένα από τρία μαθήματα ανά ίδρυμα.

Επισκόπηση των Εργαλείων Σκιαγράφησης Προφίλ

Στο πλαίσιο της δραστηριότητας 2.3, αναπτύχθηκαν, δοκιμάστηκαν και αξιολογήθηκαν 19 εργαλεία σκιαγράφησης προφίλ από τους εταίρους του έργου για τη συλλογή ουσιαστικών πληροφοριών τόσο για τους εκπαιδευόμενους όσο και για τους εκπαιδευτές. Αυτά τα εργαλεία σχεδιάστηκαν όχι μόνο για να υποστηρίξουν την κατασκευή λεπτομερών Personas, αλλά και για να ενημερώσουν τον σχεδιασμό συμπεριληπτικών, μαθητοκεντρικών και προσαρμόσιμων εκπαιδευτικών εμπειριών. Αν και εμπνεύστηκαν από τις καλές πρακτικές που συγκεντρώθηκαν στη πρώτη δραστηριότητα, κάθε εργαλείο προσαρμόστηκε και βελτιώθηκε για να ανταποκριθεί στις πραγματικές ανάγκες συγκεκριμένων μαθημάτων κατάρτισης και ομάδων-στόχων. Αντανακλούν το κοινωνικοπολιτιστικό και θεσμικό πλαίσιο των οργανισμών-εταίρων και την ποικιλομορφία των συμμετεχόντων.

Οι δραστηριότητες σκιαγράφησης προφίλ κάλυψαν ένα ευρύ φάσμα στόχων: από τη χαρτογράφηση των ψηφιακών δεξιοτήτων και των μαθησιακών αναγκών έως την αποκάλυψη των συναισθηματικών φραγμών και της κοινωνικής δυναμικής. Η εφαρμογή τους ήταν στενά συνδεδεμένη με τα μαθήματα στα οποία αξιοποιήθηκαν, διασφαλίζοντας τη συνοχή μεταξύ της μεθόδου σκιαγράφησης προφίλ και των εκπαιδευτικών στόχων. Στα μαθήματα αγγλικής γλώσσας και ψηφιακού γραμματισμού, για παράδειγμα, εργαλεία όπως το *Profil Pass* και η

Ανάλυση Κινήτρων και Αναγκών επικεντρώθηκαν στον εντοπισμό των ικανοτήτων των εκπαιδευομένων, της ψηφιακής επάρκειας και των κινήτρων τους με προσβάσιμους και ελκυστικούς τρόπους. Αντίθετα, τα μαθήματα που αφορούσαν πιο ευαίσθητες ή προσωπικές διαστάσεις - όπως αυτά στον τομέα της φροντίδας ή της κοινωνικής ένταξης - χρησιμοποίησαν μεθόδους αναστοχασμού και ομαδικής εργασίας, όπως η *Εξερεύνηση Κινήτρων και η Ανταλλαγή Εμπειριών σε έναν Ασφαλή Χώρο*, οι οποίες ενθάρρυναν τους συμμετέχοντες να μοιραστούν τις προσωπικές τους ιστορίες, τις αξίες και τα εμπόδια σε ένα υποστηρικτικό περιβάλλον.

Τα εργαλεία διέφεραν σημαντικά ως προς τη δομή και τη μέθοδό τους. Ορισμένα βασίστηκαν σε μεμονωμένα ερωτηματολόγια, που παραδόθηκαν είτε σε έντυπη είτε σε ηλεκτρονική μορφή, ενώ άλλα βασίστηκαν σε συνεντεύξεις, εργαστήρια συνεργατικής χαρτογράφησης ή ομάδες εστίασης. Αρκετά εργαλεία συνδύαζαν τη δομημένη συλλογή δεδομένων με αναστοχαστικά ή συμμετοχικά στοιχεία για την προώθηση τόσο της αξιοπιστίας όσο και της συμπερίληψης. Για παράδειγμα, το εργαλείο *Σκιαγράφησης Προφίλ της Μάθησης από Ομότιμους* που χρησιμοποιήθηκε με τους εκπαιδευτές σε επαγγελματικά μαθήματα διευκόλυνε την ευθυγράμμιση των στρατηγικών διδασκαλίας μέσω μιας κοινής διαδικασίας χαρτογράφησης του προγράμματος σπουδών, ενώ το εργαλείο *Προσδιορισμός της Δυνατότητας για Αλλαγή* στόχευσε στην ευαισθητοποίηση των εκπαιδευτών στην καινοτομία και στην αυτοαξιολόγηση της ευελιξίας στη μάθηση στο χώρο εργασίας.

Πολλά από τα εργαλεία σκιαγράφησης προφίλ αναπτύχθηκαν ειδικά για την αντιμετώπιση των αναγκών ευάλωτων ή υποεκπροσωπούμενων ομάδων. Σε αυτές περιλαμβάνονταν ηλικιωμένοι, μακροχρόνια άνεργοι, άτομα με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες και γυναίκες που ασχολούνταν με την παροχή φροντίδας ή την επαγγελματική κατάρτιση. Εργαλεία όπως το *Σκιαγράφηση Προφίλ Εκπαιδευόμενου με Ειδικές Εκπαιδευτικές Ανάγκες* και το *Σκιαγράφηση Προφίλ για Προσαρμοστική Μάθηση* σχεδιάστηκαν για να συλλέξουν συμπεριληπτικές πληροφορίες και με σεβασμό για τους εκπαιδευόμενους με διαφορετικό υπόβαθρο και προκλήσεις. Στην περίπτωση του *Γυναίκες που εμπνέουν στο STEM* του Atlantica, η δραστηριότητα σκιαγράφησης προφίλ επικεντρώθηκε στην καταγραφή των ενδιαφερόντων και των κινήτρων των νεαρών κοριτσιών ηλικίας 10 έως 20 ετών, προκειμένου να υποστηριχθεί η ισόρροπη συμμετοχή των φύλων σε επιστημονικούς και τεχνικούς κλάδους. Ομοίως, η *Αντιμετώπιση της Έμφυλης Βίας στην Κατάρτιση στον τομέα της Υγειονομικής Περίθαλψης* δομήθηκε για να διερευνήσει με ευαισθησία τις εμπειρίες και τις ανάγκες των γυναικών που συμμετέχουν σε μαθήματα παροχής φροντίδας, συμβάλλοντας σε στρατηγικές μάθησης προσανατολισμένες στην ενδυνάμωση.

Κάθε εργαλείο δοκιμάστηκε στο πλαίσιο πραγματικών μαθημάτων, επιτρέποντας στους εταίρους να αξιολογήσουν τη χρηστικότητα, την προσαρμοστικότητα και τη βιωσιμότητά τους. Τα αποτελέσματα επιβεβαίωσαν ότι η σκιαγράφηση προφίλ λειτουργεί καλύτερα όταν ενσωματώνεται στη μαθησιακή διαδικασία με συμμετοχικό και δυναμικό τρόπο, συνδυάζοντας δομημένες μεθόδους με ευκαιρίες για αναστοχασμό και συζήτηση. Η αποτελεσματική εφαρμογή αποδείχθηκε ότι βασίζεται στη δημιουργία ασφαλών και βασισμένων στην εμπιστοσύνη περιβαλλόντων, στην απλότητα και τη σαφήνεια των εργαλείων και

στην ικανότητά τους να προσαρμόζονται τόσο στις ατομικές όσο και στις ομαδικές δυναμικές.

Ταυτόχρονα, η πιλοτική εφαρμογή αποκάλυψε κοινές προκλήσεις, συμπεριλαμβανομένης της απροθυμίας των συμμετεχόντων να αποκαλύψουν προσωπικές πληροφορίες, των κινδύνων επιφανειακών απαντήσεων και των δυσκολιών που συνδέονται με την ψηφιακή πρόσβαση ή τον γραμματισμό. Παρά τους περιορισμούς αυτούς, τα εργαλεία σκιαγράφησης προφίλ που αναπτύχθηκαν προσφέρουν συγκεκριμένες και ευέλικτες μεθοδολογίες για την κατανόηση της πολυπλοκότητας των εκπαιδευτικών πλαισίων. Εφαρμόζουν τις αρχές της συμμετοχικότητας και της ποικιλομορφίας που διερευνώνται, και χρησιμεύουν ως γέφυρα μεταξύ της συλλογής δεδομένων και του εκπαιδευτικού σχεδιασμού.

Συνολικά, αυτά τα εργαλεία συμβάλλουν στη δημιουργία πιο ελκυστικών, ευέλικτων και δίκαιων μαθησιακών περιβαλλόντων, υποστηρίζοντας τόσο τους εκπαιδευόμενους όσο και τους εκπαιδευτές να αξιοποιήσουν πλήρως τις δυνατότητές τους στο πλαίσιο της διά βίου μάθησης.

Η ανάπτυξη αυτών των εργαλείων σκιαγράφησης προφίλ δεν ήταν μια μεμονωμένη διαδικασία, αλλά χρησίμευσε ως βάση για τη μεταγενέστερη δημιουργία Personas. Η σύνδεση μεταξύ αυτών των εργαλείων και των Personas αναλύεται περαιτέρω στο ειδικό εγχειρίδιο (Έκδοση A2.12), το οποίο εξηγεί πώς τα ποιοτικά και ποσοτικά δεδομένα που συλλέχθηκαν μέσω εργαλείων όπως έρευνες, ομάδες εστίασης και συνεντεύξεις ομαδοποιήθηκαν και ερμηνεύτηκαν για τη δημιουργία ρεαλιστικών προτύπων μαθητή και εκπαιδευτικού.

Ακολουθεί μια σύντομη λίστα των εργαλείων που δοκιμάστηκαν από τους εταίρους. Μια πιο λεπτομερής περιγραφή καθενός από αυτά τα εργαλεία μπορεί να βρεθεί στο έγγραφο «Συλλογή εργαλείων χαρτογράφησης μαθημάτων» (Έκδοση A2.3) του έργου Diverse Courses.

Τίτλος εργαλείου	Εταίρος	Η καλή πρακτική είναι εμπνευσμένη από	Κοινό στόχος	Περιγραφή κοινού-στόχου	Μάθημα στο οποίο θα εφαρμοστεί το εργαλείο
Profil Pass στο μάθημα «Ψηφιακή ιθαγένεια» για ανέργους	Cramars	Profil Pass στο μάθημα «Ψηφιακή ιθαγένεια» για ανέργους	Εκπαιδευόμενοι	7 εκπαιδευόμενοι ηλικίας 60–67 ετών, συν 2 άτομα 35 ετών, όλοι άνεργοι και από την τοπική περιοχή	Ψηφιακή ιθαγένεια, 24 ώρες, υβριδική μορφή
Κίνητρα και ανάλυση αναγκών για μαθήματα αγγλικών	Cramars	Ερωτηματολόγιο για τον προσδιορισμό των στάσεων των εκπαιδευόμενων σχετικά με τα αγγλικά – ΚΠ 3	Εκπαιδευόμενοι	10 ενήλικες ηλικίας 40–60 ετών	Επίπεδο αγγλικών A1, 40 ώρες, εξ ολοκλήρου διαδικτυακά
Εργαλείο Σκιαγράφησης Προφίλ της Μάθησης από Ομότιμους: «Χαρτογράφηση συνεργατικού προγράμματος σπουδών»	Cramars	Der Near-Peer-Learning-Rahmen (die Wahl der Lernenden) – ΚΠ 10	Εκπαιδευτές	4–5 εκπαιδευτές ενηλίκων με ποικίλες μεθοδολογίες και εμπειρία	Τεχνικές επεξεργασίας χαρτιού/χαρτονιού, 100 ώρες, offline
Βασικές δεξιότητες ζωής	ΔΑΦΝΗ ΚΕΚ	Το πλαίσιο μάθησης από ομότιμους (η επιλογή των εκπαιδευόμενων) – ΚΠ 10	Εκπαιδευόμενοι	10–15 ενήλικες, μετανάστες, με χαμηλά προσόντα, επίπεδο γλώσσας A2-B2	Ενότητες δεξιοτήτων ζωής, 120 ώρες, υβριδική μορφή
Προσδιορισμός της δυνατότητας για αλλαγή (στην ανάπτυξη ευκαιριών μικρομάθησης)	ΔΑΦΝΗ ΚΕΚ	Προσαρμοσμένη Αντιστοίχιση και Υποστήριξη Πρακτικής Άσκησης – ΚΠ 19	Εκπαιδευτές	Εκπαιδευτές στο χώρο εργασίας, μέντορες, προσωπικό ανθρώπινου δυναμικού	Δ/Υ
Εξερεύνηση κινήτρων	ΔΑΦΝΗ ΚΕΚ	Εισαγωγική (άτυπη) αξιολόγηση/προσδιορισμός βασικών δεξιοτήτων	Εκπαιδευόμενοι	Συμμετέχοντες στην Εκπαίδευση Φροντιστών Ατόμων Τρίτης Ηλικίας	Φροντιστές ατόμων τρίτης ηλικίας, μη καθορισμένη διάρκεια, έργο

Τίτλος εργαλείου	Εταίρος	Η καλή πρακτική είναι εμπνευσμένη από	Κοινό στόχος	Περιγραφή κοινού-στόχου	Μάθημα στο οποίο θα εφαρμοστεί το εργαλείο
		(ανάγνωση, γραφή, κατανόηση) + profilpass – ΚΠ 5			συνεργατικής μάθησης, υβριδική μορφή
Πώς είναι τα αγγλικά σας;	CRAMAR S	Ερωτηματολόγιο για τον εντοπισμό στάσεων – ΚΠ 3	Εκπαιδευόμενοι	Εκπαιδευόμενοι μαθημάτων αγγλικής γλώσσας	Μάθημα Αγγλικών, 20 ώρες, offline
Ανταλλάξτε εμπειρίες σε έναν ασφαλή χώρο	CRAMAR S	Ομάδα εστίασης για την έμφυλη βία στο πλαίσιο της τάξης – ΚΠ 8	Εκπαιδευόμενοι	Γυναίκες που συμμετέχουν στην επαγγελματική κατάρτιση	Κύκλος μαθημάτων για την υγεία και τη φροντίδα, 40 ώρες, offline
Εργαλείο Σκιαγράφησης Προφίλ για Προσαρμοστική Μάθηση	FDO	Μεθοδολογίες Προσαρμοστικής Μάθησης – ΚΠ 4	Εκπαιδευόμενοι	Μαθητές με διαφορετικό υπόβαθρο, ηλικία και Ειδικές Εκπαιδευτικές Ανάγκες	Ψηφιακές δεξιότητες για την απασχόληση, 60 ώρες, υβριδική μορφή
Σκιαγράφηση Προφίλ Personas στην Τάξη	FDO	Σκιαγράφηση προφίλ εκπαιδευόμενων – ΚΠ 23	Εκπαιδευόμενοι	Ενήλικοι εκπαιδευόμενοι σε περιβάλλοντα Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης	Δεξιότητες ΤΠΕ και απασχολησιμότητας, μη καθορισμένη διάρκεια, μικτή παρακολούθηση
Εργαλείο Σκιαγράφησης Προφίλ Εκπαιδευόμενου με Ειδικές Εκπαιδευτικές Ανάγκες	FDO	Σκιαγράφηση Προφίλ και Υποστήριξη για Εκπαιδευόμενους με Ειδικές Εκπαιδευτικές Ανάγκες στην Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση – ΚΠ 17	Εκπαιδευόμενοι	Εκπαιδευόμενοι με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες	Ειδικές ενότητες υποστήριξης, 30 ώρες, δια ζώσης
Ερωτηματολόγιο για τις στάσεις απέναντι στην	FHJ	Ερωτηματολόγιο για τον εντοπισμό	Εκπαιδευόμενοι	Φοιτητές Προπτυχιακών Σπουδών στην	Μαθήματα αγγλικών σε προπτυχιακό

Τίτλος εργαλείου	Εταίρος	Η καλή πρακτική είναι εμπνευσμένη από	Κοινό στόχος	Περιγραφή κοινού-στόχου	Μάθημα στο οποίο θα εφαρμοστεί το εργαλείο
αγγλική γλώσσα		στάσεων – ΚΠ 3		Κοινωνική Εργασία	επίπεδο σπουδών, 20 ώρες, σε περιβάλλον τάξης
Ερωτηματολόγιο για τις περιβαλλοντικές στάσεις	FHJ	Πρακτική περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης – ΚΠ 14	Εκπαιδευόμενοι	Φοιτητές περιβαλλοντικής Κοινωνικής Εργασίας	Περιβαλλοντική ή Κοινωνική Εργασία, 30 ώρες, σε περιβάλλον τάξης
Πώς να δημιουργήσετε Personas Εκπαιδευομένων για φοιτητές κοινωνικής εργασίας μερικής φοίτησης	FHJ	Καθοδήγηση από ομότιμους και Σκιαγράφιση Προφίλ Personas – ΚΠ 12	Εκπαιδευόμενοι	Φοιτητές κοινωνικής εργασίας μερικής φοίτησης	Κοινωνική Εργασία, μερική φοίτηση, σε περιβάλλον τάξης και διαδικτυακά
Οδηγίες συνέντευξης για την διερεύνηση των περιβαλλοντικών στάσεων	FHJ	Περιβαλλοντικές στάσεις – ΚΠ 14	Εκπαιδευόμενοι	Φοιτητές περιβαλλοντικών προγραμμάτων	Περιβαλλοντική ή Κοινωνική Εργασία, καθοδηγούμενες συνεντεύξεις, offline
Μετασχηματιστική Εκπαίδευση στην Κοινωνική Φροντίδα	EIA P.T.	Δεν έχει καθοριστεί	Εκπαιδευόμενοι	Συμμετέχοντες στην επιτόπια έρευνα κοινωνικής φροντίδας	Κοινοτική Κοινωνική Εργασία, 60 ώρες, πρακτικές μέθοδοι
Γυναίκες που εμπνέουν στους τομείς STEM	EIA P.T.	Γυναίκες στους τομείς STEM – ΚΠ 7	Εκπαιδευόμενοι	Κορίτσια ηλικίας 10–20 ετών στην εκπαίδευση σε τομείς STEM	Εργαστήρια προσανατολισμού στους τομείς STEM, μεταβλητές ώρες, σε περιβάλλον τάξης
Αντιμετώπιση της Έμφυλης Βίας στην Εκπαίδευση στον Τομέα της Υγειονομικής Περίθαλψης	EIA P.T.	Ομάδα εστίασης για την έμφυλη βία στο πλαίσιο της τάξης – ΚΠ 8	Εκπαιδευόμενοι	Γυναίκες στην εκπαίδευση ως βοηθοί υγειονομικής περίθαλψης	Εκπαίδευση στον τομέα της υγειονομικής περίθαλψης, 40 ώρες, σε περιβάλλον τάξης

Τύποι Εργαλείων που Αναπτύχθηκαν και η Εφαρμογή τους στα Μαθήματα

Τα εργαλεία διέφεραν σε μεγάλο βαθμό όσον αφορά τη μορφή και τη λειτουργία. Ορισμένες εφαρμογές υλοποιήθηκαν μέσω διαδικτυακών ερωτηματολογίων ή εφαρμογών, όπως το Mentimeter. Άλλες έλαβαν τη μορφή έντυπων ερευνών, ομαδικών δραστηριοτήτων ή δομημένων συνεντεύξεων. Για παράδειγμα, το Gramars ανέπτυξε εργαλεία για ένα μάθημα ψηφιακής ιθαγένειας που απευθυνόταν σε μεσήλικες άνεργους, καθώς και ένα μάθημα αγγλικής γλώσσας που πραγματοποιήθηκε εξ ολοκλήρου στο διαδίκτυο. Άλλοι εταίροι επικεντρώθηκαν στην επαγγελματική κατάρτιση, τις δεξιότητες ζωής ή τα μαθήματα περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης, προσαρμόζοντας τα εργαλεία που χρησιμοποίησαν στο συγκεκριμένο κοινό στόχο και τη θεματική.

Σε ορισμένες περιπτώσεις, όπως απαιτείται από την πρόταση του έργου, σχεδιάστηκαν εργαλεία για την σκιαγράφηση των προφίλ των εκπαιδευτών και όχι των εκπαιδευομένων, ειδικά όταν ο στόχος ήταν η ευθυγράμμιση των στρατηγικών διδασκαλίας στο πλαίσιο μαθημάτων που πραγματοποιούνται από πολλαπλούς εκπαιδευτές. Εργαλεία όπως το εργαστήριο «Συνεργατική Χαρτογράφηση του Προγράμματος Σπουδών» χρησιμοποιήθηκαν για να βοηθήσουν τους εκπαιδευτές να εντοπίσουν τα δικά τους δυνατά σημεία και τις διδακτικές τους προσεγγίσεις, προκειμένου να συντονίσουν καλύτερα το έργο τους και να αποφύγουν αλληλεπικαλύψεις.

Όλα τα εργαλεία περιλάμβαναν ένα πρακτικό σχέδιο εφαρμογής, προσδιορίζοντας ποιος θα τα διαχειριστεί, πότε θα χρησιμοποιηθούν στο μάθημα και ποιοι πόροι απαιτούνται για την επιτυχή εφαρμογή τους.

Τρόποι Χρήσης και Συλλογή Δεδομένων (Φόρμα Online)

Για να διασφαλιστεί η συνέπεια και να διευκολυνθεί η ανταλλαγή δεδομένων μεταξύ των εταίρων, αναπτύχθηκε ένα κοινό πλαίσιο αξιολόγησης. Αυτό το πλαίσιο καθοδήγησε την πιλοτική εφαρμογή των εργαλείων και επέτρεψε τη δομημένη ανατροφοδότηση. Η συλλογή δεδομένων πραγματοποιήθηκε τόσο online όσο και offline, ανάλογα με τις ανάγκες του μαθήματος και των συμμετεχόντων. Η χρήση ψηφιακών εντύπων επέτρεψε τη γρήγορη συγκέντρωση και ανάλυση δεδομένων, ενώ οι δια ζώσης μέθοδοι επέτρεψαν την πιο διαφοροποιημένη ανατροφοδότηση και υποστήριξη.

Ορισμένα εργαλεία, όπως τα ανώνυμα διαδικτυακά ερωτηματολόγια, ήταν ιδιαίτερα αποτελεσματικά στην καταγραφή ειλικρινών σχολίων σχετικά με ευαίσθητα θέματα, ενώ άλλα βασίστηκαν σε ομαδικές συζητήσεις για την προώθηση της αναστοχαστικής σκέψης και της εμπλοκής. Σε όλες τις μεθόδους, δόθηκε έμφαση στη χρηστικότητα, την άνεση των συμμετεχόντων και τη συνάφεια των δεδομένων που συλλέχθηκαν. Η πιλοτική φάση επιβεβαίωσε ότι ένα καλά σχεδιασμένο εργαλείο δεν είναι μόνο ενημερωτικό για τους εκπαιδευτές αλλά και ενδυναμωτικό για τους εκπαιδευόμενους, καθώς τους βοηθά να διατυπώσουν τις δικές τους μαθησιακές ανάγκες και στόχους.

ΜΕΡΟΣ 4: Σύγκριση Καλών Πρακτικών με Εργαλεία Σκιαγράφησης Προφίλ

Συγκριτική Επισκόπηση των Αποτελεσμάτων των Πιλοτικών Εφαρμογών των Καλών Πρακτικών

Η πιλοτική εφαρμογή των εργαλείων χαρτογράφησης (Έκδοση A2.3) ήταν ζωτικής σημασίας για την αξιολόγηση του τρόπου με τον οποίο οι Καλές Πρακτικές (ΚΠ) που προσδιορίστηκαν θα μπορούσαν να λειτουργήσουν ως πραγματικά εργαλεία για τη σκιαγράφηση του προφίλ των εκπαιδευομένων και των εκπαιδευτών. Αυτή η συγκριτική διαδικασία επέτρεψε σε κάθε εταίρο να επιλέξει μία ή περισσότερες πρακτικές από τη συλλογή και να δοκιμάσει την προσαρμοστικότητα, τη χρηστικότητα και την αποτελεσματικότητά τους στο πλαίσιο των πραγματικών εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων. Τα εργαλεία που προέκυψαν, βασισμένα σε συμπεριληπτικές παιδαγωγικές προσεγγίσεις, δοκιμάστηκαν στη συνέχεια με πραγματικούς εκπαιδευόμενους και προσωπικό και αξιολογήθηκαν μέσω δομημένης ανατροφοδότησης σχετικά με τη μεταβιβασιμότητα, τη βιωσιμότητα και την εφαρμοσιμότητά τους.

Κάθε εργαλείο σκιαγράφησης προφίλ που αναπτύχθηκε, ξεκίνησε από μια καλή πρακτική (Έκδοση A2.1), προσαρμόζοντάς τη σε συγκεκριμένα περιβάλλοντα εκπαιδευομένων, περιεχόμενο μαθημάτων ή ανάγκες-στόχους. Για παράδειγμα, το **ProfilPASS Χωρίς Εμπόδια σε Εύκολη Γλώσσα**, που αρχικά απευθυνόταν σε εκπαιδευόμενους με νοητικές αναπηρίες, επαναχρησιμοποιήθηκε από το Cramars σε ένα εκπαιδευτικό πρόγραμμα ψηφιακής ταυτότητας για ενήλικες ηλικίας 60–70 ετών. Ενώ η δομή και ο αρχικός σκοπός της ΚΠ παρέμειναν, η γλώσσα απλοποιήθηκε περαιτέρω και αρκετές ασκήσεις αφαιρέθηκαν για να ταιριάζουν στο εκπαιδευτικό επίπεδο των συμμετεχόντων. Ο στόχος αυτής της προσαρμογής ήταν να βοηθήσει τα άτομα μεγαλύτερης ηλικίας να εντοπίσουν κρυμμένες ψηφιακές ικανότητες και να αναστοχαστούν σχετικά με τις μαθησιακές τους δυνατότητες. Το πιλοτικό πρόγραμμα επέδειξε υψηλή χρηστικότητα (5/5) και βιωσιμότητα, ειδικά όταν υποστηριζόταν από εκπαιδευτές.

Ένα άλλο σαφές παράδειγμα επιτυχούς προσαρμογής προέρχεται από τη χρήση του **Ερωτηματολογίου για τις στάσεις απέναντι στην αγγλική γλώσσα** που αναπτύχθηκε από το FHJ. Το Cramars το μετέτρεψε σε ένα ψηφιακό εργαλείο σκιαγράφησης προφίλ - *Κίνητρα και Ανάλυση Αναγκών* - για ενήλικες εκπαιδευόμενους σε μαθήματα αγγλικής γλώσσας. Από ένα έντυπο ερωτηματολόγιο μετατράπηκε σε μια διαδραστική διαδικτυακή έρευνα με τη χρήση του Mentimeter, επιτρέποντας στους εκπαιδευτές να συλλέγουν άμεσα ανώνυμα δεδομένα σχετικά με τους μαθησιακούς στόχους και την ψηφιακή ετοιμότητα των συμμετεχόντων. Η χρηστικότητα και η προσαρμοστικότητα βαθμολογήθηκαν υψηλά (και τα δύο 4/5) και το πιλοτικό πρόγραμμα αποδείχθηκε αποτελεσματικό στη διαμόρφωση αρθρωτής και ευέλικτης παράδοσης των μαθημάτων..

Η καλή πρακτική **Γυναίκες στον τομέα STEM** ερμηνεύτηκε εκ νέου από το Atlantica στο πλαίσιο της δραστηριότητας σκιαγράφησης προφίλ *Γυναίκες που εμπνέουν στον τομέα STEM*. Αρχικά σχεδιασμένη για την προώθηση των τομέων STEM μεταξύ των κοριτσιών, μετατράπηκε σε μια δραστηριότητα σκιαγράφησης

προφίλ στο πλαίσιο εργαστηρίων που σχετίζονται με τους τομείς STEM για 50 νεαρές γυναίκες ηλικίας 10 έως 20 ετών. Πριν από την έναρξη της δραστηριότητας συλλέχθηκαν πληροφορίες σχετικά με τα χόμπι, τις φιλοδοξίες και τις μαθησιακές ανάγκες των συμμετεχόντων, ώστε οι εκπαιδευτές να μπορέσουν να προσαρμόσουν τις συνεδρίες ανάλογα. Η ανατροφοδότηση επιβεβαίωσε ότι το εργαλείο βοήθησε στην ευθυγράμμιση των ενδιαφερόντων των εκπαιδευομένων με πραγματικές διαδρομές στους τομείς STEM, ενισχύοντας τα κίνητρα και τη συμμετοχή, λαμβάνοντας υπόψη τη διάσταση του φύλου.

Όσον αφορά τη σκιαγράφηση των προφίλ εκπαιδευτών, το **Πλαίσιο Μάθησης με Σχεδόν Ομότιμους** ενέπνευσε την ανάπτυξη του *Εργαλείου Σκιαγράφησης Προφίλ Μάθησης από Ομότιμους* στο Cramaris. Το εργαλείο βοήθησε στη χαρτογράφηση των παιδαγωγικών προσανατολισμών των εκπαιδευτών, ιδιαίτερα σε περιβάλλοντα όπου η συνεργατική διδασκαλία και ο συντονισμός του σχεδιασμού ήταν κεντρικής σημασίας. Η πιλοτική εφαρμογή ανέδειξε την ισχυρή προσαρμοστικότητα (5/5) και την ανάγκη για διευκόλυνση της αναστοχαστικής σκέψης, προκειμένου να ενισχυθεί η αποτελεσματικότητά του. Ομοίως, το εργαλείο *Προσδιορισμός της Δυνατότητας για Αλλαγή* που εφαρμόστηκε στο FHI-βασισμένο στα **Εργαστήρια Φύλου-Ποικιλομορφία-Διατομεακότητας** αξιολόγησε την ετοιμότητα των εκπαιδευτών να ενσωματώσουν συμπεριληπτικές στρατηγικές στην εκπαίδευση ενηλίκων. Ο έντονα στοχαστικός του χαρακτήρας ήταν ιδιαίτερα χρήσιμος για την δημιουργία Personas εκπαιδευτών.

Τα εργαλεία σκιαγράφησης προφίλ που απευθύνονται σε ευάλωτους εκπαιδευόμενους, όπως το *Εργαλείο Σκιαγράφησης Προφίλ Εκπαιδευόμενων με Ειδικές Εκπαιδευτικές Ανάγκες* του FDO και το *Εργαλείο Σκιαγράφησης Προφίλ για Προσαρμοστική Μάθηση*, βασίστηκαν σε μεγάλο βαθμό σε πρακτικές όπως η **Σκιαγράφηση Προφίλ και η Υποστήριξη Εκπαιδευομένων με Ειδικές Εκπαιδευτικές Ανάγκες στην Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση** και οι **Μεθοδολογίες Προσαρμοστικής Μάθησης**. Αυτά τα εργαλεία επέτρεψαν στους εκπαιδευτές να αξιολογήσουν τις λειτουργικές ικανότητες, τη συναισθηματική ετοιμότητα και τα πιθανά μαθησιακά εμπόδια μεταξύ των εκπαιδευομένων με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες. Η ανατροφοδότηση ανέφερε υψηλή μεταβιβασιμότητα και χρηστικότητα, ειδικά όταν συνδυαζόταν με συνεντεύξεις υπό την καθοδήγηση εκπαιδευτών και τη συμβολή ειδικών. Η βιωσιμότητά τους σημειώθηκε ως ισχυρή λόγω της ευθυγράμμισης με τα θεσμικά πλαίσια υποστήριξης.

Σε όλα τα πιλοτικά προγράμματα, διερευνήθηκαν με συνέπεια οι βασικές διαστάσεις σκιαγράφησης προφίλ: βασικά δημογραφικά στοιχεία, δεξιότητες και ικανότητες, μαθησιακές ανάγκες, στόχοι και προσωπικά χαρακτηριστικά. Αυτό που διέφερε ήταν οι τρόποι εφαρμογής, που κυμαίνονταν από γραπτά εργαλεία και ηλεκτρονικές φόρμες έως ομάδες εστίασης και προσωπικές συνεντεύξεις. Τα αποτελέσματα της αξιολόγησης αποκάλυψαν υψηλές βαθμολογίες χρηστικότητας (κυρίως μεταξύ 4 και 5), με την προσαρμοστικότητα να εξαρτάται συχνά από τον ψηφιακό γραμματισμό ή τη συναισθηματική ευαισθησία της ομάδας-στόχου. Η μεταβιβασιμότητα επιβεβαιώθηκε ως ισχυρότερη όπου τα εργαλεία επέτρεπαν την χρήση κατά ενότητες και τη γλωσσική/πολιτισμική προσαρμογή. Η βιωσιμότητα φάνηκε πιο ισχυρή σε εργαλεία που ήταν εύκολα να διαχειρίσιμα στο πλαίσιο των υφιστάμενων μορφών μαθημάτων, απαιτούσαν ελάχιστους

εξωτερικούς πόρους και μπορούσαν να ενημερώνονται με την πάροδο του χρόνου.

Τελικά, η σύγκριση μεταξύ των συλλογών καλών πρακτικών (A2.1) και εργαλείων χαρτογράφησης (A2.3) καταδεικνύει την παραγωγική ένταση μεταξύ θεωρίας και πράξης. Οι καλές πρακτικές παρείχαν μια εννοιολογική βάση, ενώ τα πιλοτικά εργαλεία τις επικύρωσαν ή τις τροποποίησαν σύμφωνα με τις εξελισσόμενες ανάγκες των εκπαιδευομένων και των εκπαιδευτών. Τα πρακτικά αποτελέσματα αυτής της σύγκρισης παρουσιάζονται στην επόμενη ενότητα, μέσω φύλλων σύγκρισης που περιγράφουν λεπτομερώς για κάθε ένα από τα συνολικά 19 εργαλεία την αρχική καλή πρακτική, το πλαίσιο χρήσης, τις διαστάσεις του προφίλ που διερευνήθηκαν, την ομάδα-στόχο και τα αποτελέσματα της εφαρμογής.

Η σύγκριση μεταξύ των Καλών Πρακτικών και των εργαλείων που αναπτύχθηκαν έθεσε τις βάσεις για την ομαδοποίηση των δεδομένων από τους εκπαιδευόμενους σε σημαντικά υποσύνολα. Αυτή είναι η μεθοδολογική γέφυρα προς τη μεθοδολογία των Personas, όπως περιγράφεται λεπτομερώς στον αναλυτικό οδηγό ανάπτυξης Personas (A2.12). Σε αυτόν περιγράφεται πώς, μέσω διαδικασιών ομαδοποίησης (clustering) και αφηγηματικής δόμησης, τα δεδομένα μετατράπηκαν σε ανθρωποκεντρικά και αξιοποιήσιμα προφίλ εκπαιδευόμενων.

Οι οπτικές αναπαραστάσεις των εφαρμογών των Καλών Πρακτικών και των εργαλείων σκιαγράφησης προφίλ

Co-funded by
the European Union

Εφαρμογές

Dilese
COURSES

Co-funded by
the European Union

Εφαρμογές

Dilese
COURSES

Co-funded by
the European Union

Ευέλικτες Μεθοδολογίες Μάθησης για Ποικιλόμορφες Ομάδες Εκπαιδευομένων

Εφαρμογή στρατηγικών ενεργητικής μάθησης (βασισμένες σε έργα, εναλλασσόμενη τάξη, παιχνιδιοποίηση) προσαρμοσμένες στην ποικιλομορφία των μαθητών ως προς την ηλικία, το υπόβαθρο και τις ανάγκες τους. Βασίζεται σε συνεχή ομαδική και ατομική αξιολόγηση- εξαιρετικά προσαρμοστική.

Χρησιμότητα

* Ευκολία στη χρήση του εργαλείου, επικοινωνία της διαδικασίας, συμμετοχή της ομάδας χρηστών, κόστος/αποτελεσματικότητα.

Δυνατότητα Προσαρμοστικότητας

* Προσαρμογή σε άλλα πλαίσια παρουσία εμπόδων ευελίδας του περιεχομένου και της δομής του εργαλείου.

Βιωσιμότητα

** Οικονομική/χρονική δαπάνη - πόροι

Περιεχόμενο προφίλ:

- ☒ Βασικά δημογραφικά στοιχεία
- ☒ Μαθησιακές ανάγκες και ικανότητες
- ☒ Κίνητρα και στόχοι
- ☐ Εμπόδια και κωλύματα
- ☐ Συνθήκες ζωής
- ☒ Δεξιότητες και ικανότητες
- ☐ Προσωπικότητα και χαρακτηριστικά
- ☒ Πληροφορίες σχετικά με την εκπαίδευση (ανάγκες, στόχοι, προτιμήσεις)

Εφαρμογές

Co-funded by
the European Union

Διαβατήριο Προσόντων (Passaporte Qualifica)

Ψηφιακή πλατφόρμα για τη χαρτογράφηση των προσόντων και την καθοδήγηση των ενηλίκων εκπαιδευομένων μέσω διαδρομών βελτιστοποίησης των δεξιοτήτων τους. Βασίζεται στα δεδομένα του προφίλ του χρήστη και είναι προσαρμοσμένη σε διαφορετικά εθνικά πλαίσια.

Χρησιμότητα

* Ευκολία στη χρήση του εργαλείου, επικοινωνία της διαδικασίας, συμμετοχή της ομάδας χρηστών, κόστος/αποτελεσματικότητα.

Δυνατότητα Προσαρμοστικότητας

* Προσαρμογή σε άλλα πλαίσια παρουσία εμπόδων ευελίδας του περιεχομένου και της δομής του εργαλείου.

Βιωσιμότητα

** Οικονομική/χρονική δαπάνη - πόροι

Περιεχόμενο προφίλ:

- ☒ Βασικά δημογραφικά στοιχεία
- ☒ Μαθησιακές ανάγκες και ικανότητες
- ☒ Κίνητρα και στόχοι
- ☒ Εμπόδια και κωλύματα
- ☐ Συνθήκες ζωής
- ☒ Δεξιότητες και ικανότητες
- ☒ Προσωπικότητα και χαρακτηριστικά
- ☒ Πληροφορίες σχετικά με την εκπαίδευση (ανάγκες, στόχοι, προτιμήσεις)

Εφαρμογές

Co-funded by
the European Union

Γυναίκες στο STEM | Engenheiras por 1 dia (Μηχανικοί για 1 μέρα)

Εθνικό πρόγραμμα προώθησης των STEM σε κορίτσια ηλικίας 10-20 ετών μέσω εργαστηριακών δραστηριοτήτων, καθοδήγησης και προτύπων προς μίμηση. Τα δεδομένα των συμμετεχόντων συμβάλλουν στη διαμόρφωση εξατομικευμένων μαθησιακών προγραμμάτων, τα οποία μπορούν να προσαρμοστούν πέραν του αρχικού στόχου.

Χρηστικότητα

*Ευκολία στη χρήση του εργαλείου, επικοινωνία της διαδικασίας, συμμετοχή της ομάδας χρηστών, κόστος/αποτελεσματικότητα.

Δυνατότητα Προσαρμοστικότητας

* Προσαρμογή σε άλλα πλαίσια παροχής υπηρεσιών, ευελιξία του περιεχομένου και της δομής του εργαλείου.

Βιωσιμότητα

*Οικονομική/χρονική δαπάνη - πόροι

Περιεχόμενο Προφίλ

- ✓ Βασικά δημογραφικά στοιχεία
- ✓ Μαθησιακές ανάγκες και ικανότητες
- ✓ Κίνητρα και στόχοι
- ✓ Εμπόδια και κωλύματα
- ✓ Συνθήκες ζωής
- ✓ Διεξόχησης και ικανότητες
- ✓ Προσωπικότητα και χαρακτηριστικά
- ✓ Πληροφορίες σχετικά με την εκπαίδευση (ανάγκες, στόχοι, προτιμήσεις)

Εφαρμογές

Άτυπη συνεδρία εκπαίδευσης STEM

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

- ΟΜΑΔΑ**
16 κορίτσια ηλικίας 10-20
- ΣΤΟΧΟΣ**
Προώθηση της διδασκαλίας χωρίς αποκλεισμούς, με ευαισθησία ως προς το φύλο
- ΣΤΟΧΟΣ**
Επανεκδρασίωση του ερωτηματολογίου προσαρμογή της μεθόδου παράδοσης στους στόχους του STEM
- ΑΛΛΑΓΕΣ & ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΕΣ**
Οι δραστηριότητες απλοποιήθηκαν και διαφοροποιήθηκαν ώστε να ανταποκρίνονται στην πολυμορφία των μαθητών. Ένα σχέδιο παρακολούθησης υποστήριξε τη συνεχή επικοινωνία μετά τη συνεδρία
- ΕΜΠΟΔΙΑ**

Co-funded by
the European Union

Femeco - Εκπαιδευτικά πρωινά

Μορφή αλληλοδιδασκτικής μάθησης που υποστηρίζει τις γυναίκες στην ανταλλαγή εμπειριών και στον από κοινού σχεδιασμό εκπαιδευτικών διαδρομών στον δημιουργικό τομέα. Ενισχύει τις συμμετέχουσες και προάγει ασφαλή περιβάλλοντα μάθησης.

Χρηστικότητα

*Ευκολία στη χρήση του εργαλείου, επικοινωνία της διαδικασίας, συμμετοχή της ομάδας χρηστών, κόστος/αποτελεσματικότητα.

Δυνατότητα Προσαρμοστικότητας

* Προσαρμογή σε άλλα πλαίσια παροχής εκπαιδευτικών υπηρεσιών, ευελιξία του περιεχομένου και της δομής του εργαλείου.

Βιωσιμότητα

*Οικονομική/χρονική δαπάνη - πόροι

Περιεχόμενο Προφίλ

- ✓ Βασικά δημογραφικά στοιχεία
- ✓ Μαθησιακές ανάγκες και ικανότητες
- ✓ Κίνητρα και στόχοι
- ✓ Εμπόδια και κωλύματα
- ✓ Συνθήκες ζωής
- ✓ Διεξόχησης και ικανότητες
- ✓ Προσωπικότητα και χαρακτηριστικά
- ✓ Πληροφορίες σχετικά με την εκπαίδευση (ανάγκες, στόχοι, προτιμήσεις)

Εφαρμογές

Άτυπο εργαστήριο γραφής

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

- ΟΜΑΔΑ**
25 γυναίκες προσφύγιες
- ΣΤΟΧΟΣ**
Προώθηση της έκφρασης και της συλλογής της ομάδας
- ΣΤΟΧΟΣ**
Συνειδητές των αντιπαραθέσεων, από κύριες αρνήσεις και δημιουργικές προτάσεις
- ΑΛΛΑΓΕΣ & ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΕΣ**
Ο αρχικός διαταγμός στην ανταλλαγή προσωπικών εμπειριών ξεπεράστηκε μέσω φανταστικών προπονητών και προακτικής διαδικασίας. Η οικοδόμηση εμπιστοσύνης και η συναισθηματική ασφάλεια ήταν το κλειδί της επιτυχίας.
- ΕΜΠΟΔΙΑ**

Co-funded by
the European Union

Πρόγραμμα καθοδήγησης - ΜΑΙΑ

Πρωτοβουλία καθοδήγησης που συνδυάζει νέους και διεθνείς φοιτητές με εκπαιδευμένους συνομηλίκους για την υποστήριξη της ακαδημαϊκής, πολιτιστικής και διοικητικής ενσωμάτωσης-χρησιμοποiei έντυπα, συνεντεύξεις και ομάδες εργασίας.

Χρησιμότητα

Ευκολία στη χρήση του εργαλείου, επικοινωνία της διαδικασίας, συμμετοχή της ομάδας χρηστών, κόστος/αποτελεσματικότητα.

Δυνατότητα Προσαρμοστικότητας

Προσαρμογή σε άλλα πλαίσια παροχής εμπειριών, ευελιξία των περιεχομένων και της δομής του εργαλείου.

Βιωσιμότητα

*Οικονομική/χρονική δαπάνη - πόροι

Περιεχόμενο Προφίλ

- ☒ Βασικά δημογραφικά στοιχεία
- ☒ Μαθησιακές ανάγκες και ικανότητες
- ☒ Κινητρο και στόχοι
- ☒ Ευπάθεια και κωλύματα
- ☒ Συνθήκες ζωής
- ☐ Δεξιότητες και ικανότητες
- ☒ Προσωπικότητα και χαρακτηριστικά
- ☒ Πληροφορίες σχετικά με την εκπαίδευση (ανάγκες, στόχοι, προτιμήσεις)

Εφαρμογές

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

28 μαθητές ηλικίας 10 έως 15 ετών, που αντιμετωπίζουν κοινωνικά, ακαδημαϊκά και πολιτιστικά εμπόδια

ΟΜΑΔΑ

ΣΤΟΧΟΙ

Υποστήριξη της σχολικής ένταξης μέσω καθοδήγησης

ΣΤΟΧΟΣ

Αναδιοργανώθηκε η μέθοδος, τα εργαλεία και τα περιεχόμενα της καθοδήγησης ώστε να ταυριάζει σε νεότερους μαθητές ηλικίας 10-15 ετών μόνο εξαιρετικά εύκολων, ολιστικών και κατάλληλων για την ηλικία μαθητών.

ΑΛΛΑΓΕΣ & ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΕΣ

Το περιεχόμενο ήταν άγνωστο και πολύ περίπλοκο, απαιτώντας απόσχιση και πιο διαδραστικές μεθόδους. Η ευπλοή των εκπαιδευμένων παρόντων και η μεταστροφή των μαθητών επέτρεψε να διασφαλιστεί μέσω δραστηριοτήτων παρακολούθησης.

ΕΜΠΟΔΙΑ

Co-funded by
the European Union

Το πλαίσιο μάθησης μεταξύ ομοτίμων (επιλογή των εκπαιδευομένων)

Μια προσέγγιση μάθησης με καθοδήγηση από ομότιμους που ενθαρρύνει την ισοτιμία, την ασφάλεια και την αμοιβαία υποστήριξη. Σχεδιασμένη για να συνδέει τις εμπειρίες των μαθητών και να προάγει τη συμμετοχή.

Χρησιμότητα

Ευκολία στη χρήση του εργαλείου, επικοινωνία της διαδικασίας, συμμετοχή της ομάδας χρηστών, κόστος/αποτελεσματικότητα.

Δυνατότητα Προσαρμοστικότητας

* Προσαρμογή σε άλλα πλαίσια παροχής εμπειριών, ευελιξία των περιεχομένων και της δομής του εργαλείου.

Βιωσιμότητα

*Οικονομική/χρονική δαπάνη - πόροι

Περιεχόμενο Προφίλ

- ☒ Βασικά δημογραφικά στοιχεία
- ☒ Μαθησιακές ανάγκες και ικανότητες
- ☒ Κινητρο και στόχοι
- ☒ Ευπάθεια και κωλύματα
- ☒ Συνθήκες ζωής
- ☐ Δεξιότητες και ικανότητες
- ☒ Προσωπικότητα και χαρακτηριστικά
- ☒ Πληροφορίες σχετικά με την εκπαίδευση (ανάγκες, στόχοι, προτιμήσεις)

Εφαρμογές

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

11 Ρογά ενήλικες

ΟΜΑΔΑ

ΣΤΟΧΟΙ

Οικοδομήστε ένα ολίγο ενσυναίσθησης και κατανοήστε τις ανάγκες

ΣΤΟΧΟΣ

Χρησιμοποιήθηκε άτυπη συζήτηση μεταξύ ομοτίμων με καθοδηγούμενη διαδικασία

ΑΛΛΑΓΕΣ & ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΕΣ

Η μέθοδος ήταν εύκολη στην εφαρμογή, αλλά η χαμηλή κινητικότητα των συμμετεχόντων απαιτούσε εξειδικευμένη διευκόλυνση και υψηλή οικοδόμηση εμπιστοσύνης για να εξασφαλιστεί η αποτελεσματική συμμετοχή.

ΕΜΠΟΔΙΑ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

5 εκπαιδευτές

ΟΜΑΔΑ

ΣΤΟΧΟΙ

Συλλογή δεδομένων εκπαιδευτικών για τον καθορισμό του Persona

ΣΤΟΧΟΣ

Χρησιμοποιήθηκε το Problem Solving Canvas για να διερευνήσει τις εκπαιδευτικές ανάγκες και τα ζητήματα της τάξης

ΑΛΛΑΓΕΣ & ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΕΣ

Δεν υπήρχε συμμετοχή μαθητών. Τα εργαλεία δοκιμάστηκαν αποκλειστικά με εκπαιδευτικούς αναδεικνύοντας την αξία του στο σχεδιασμό στρατηγικών διδασκαλίας χωρίς αποκλεισμούς για διαφορετικούς εκπαιδευόμενους που φροντίζουν.

ΕΜΠΟΔΙΑ

Co-funded by
the European Union

Βασικές δεξιότητες ζωής

Εργαλείο αξιολόγησης προφίλ για υβριδικό μάθημα δεξιοτήτων ζωής που απευθύνεται σε ενήλικες άνω των 18 ετών με χαμηλά προσόντα. Στόχος του είναι η εξασφάλιση των μαθησιακών διαδρομών και η πρόληψη της εγκατάλειψης μέσω της χαρτογράφησης δημογραφικών στοιχείων και κινήτρων.

Χρησιμότητα

*Ευκολία στη χρήση του εργαλείου, επικοινωνία της διαδικασίας, συμμετοχή της ομάδας χρηστών, κόστος/αποτελεσματικότητα.

Δυνατότητα προσαρμοστικότητας

*Προσαρμογή σε άλλα πλαίσια παρουσία εμπόδων, ευελιξία του περιεχομένου και της δομής του εργαλείου.

Βιωσιμότητα

*Οικονομική/χρονική δαπάνη - πόροι.

Περιεχόμενο προφίλ:

- ☒ Βασικά δημογραφικά στοιχεία
- ☒ Μαθησιακές ανάγκες και ικανότητες
- ☒ Κίνητρα και στόχοι
- ☐ Εμπόδια και κωλύματα
- ☐ Συνθήκες ζωής
- ☒ Δεξιότητες και ικανότητες
- ☐ Προσωπικότητα και χαρακτηριστικά
- ☐ Πληροφορίες σχετικά με την εκπαίδευση (ανάγκες, στόχοι, προτιμήσεις)

Εφαρμογές

Co-funded by
the European Union

Δραστηριότητες συνεργατικής μάθησης και κοινωνικής ένταξης

Συμπεριληπτικά εργαστήρια, θεατρικές και αθλητικές δραστηριότητες που συνδέουν μαθητές ΕΕΚ και άτομα με αναπηρίες. Προωθεί τις κοινωνικές δεξιότητες και την ένταξη. Εύκολο αναπαραγόμενο σε συμπεριληπτικά μαθησιακά περιβάλλοντα.

Χρησιμότητα

*Ευκολία στη χρήση του εργαλείου, επικοινωνία της διαδικασίας, συμμετοχή της ομάδας χρηστών, κόστος/αποτελεσματικότητα.

Δυνατότητα προσαρμοστικότητας

*Προσαρμογή σε άλλα πλαίσια παρουσία εμπόδων, ευελιξία του περιεχομένου και της δομής του εργαλείου.

Βιωσιμότητα

*Οικονομική/χρονική δαπάνη - πόροι.

Περιεχόμενο προφίλ:

- ☒ Βασικά δημογραφικά στοιχεία
- ☒ Μαθησιακές ανάγκες και ικανότητες
- ☐ Κίνητρα και στόχοι
- ☐ Εμπόδια και κωλύματα
- ☐ Συνθήκες ζωής
- ☒ Δεξιότητες και ικανότητες
- ☒ Προσωπικότητα και χαρακτηριστικά
- ☒ Πληροφορίες σχετικά με την εκπαίδευση (ανάγκες, στόχοι, προτιμήσεις)

Εφαρμογές

Κατάρτιση για τη βιώσιμη απασχόληση των νέων και των νεαρών ενηλίκων

Μοντέλο μικτής μάθησης και καθοδήγησης για άνεργους πτυχιούχους που συνδυάζει περιεχόμενο προσαρμοσμένο στις ανάγκες των εργοδοτών και ψηφιακή παρακολούθηση. Τα δεδομένα συλλέγονται μέσω ηλεκτρονικών εντύπων και συνεντεύξεων. Το μοντέλο είναι επεκτάσιμο και προσαρμόσιμο.

Χρησιμότητα

*Ευκολία στη χρήση του εργαλείου, επικοινωνία της διαδικασίας, συμμετοχή της ομάδας χρηστών, κόστος/αποτελεσματικότητα.

Δυνατότητα προσαρμοστικότητας

*Προσαρμογή σε άλλα πλαίσια παρουσίας εμπόδιων, ευελιξία του περιεχομένου και της δομής του εργαλείου.

Βιωσιμότητα

*Οικονομική/χρονική δαπάνη - πόροι.

Περιεχόμενο προφίλ:

- ☒ Βασικά δημογραφικά στοιχεία
- ☒ Μαθησιακές ανάγκες και ικανότητες
- ☐ Κίνητρα και στόχοι
- ☐ Εμπόδια και κωλύματα
- ☐ Συνθήκες ζωής
- ☒ Δεξιότητες και ικανότητες
- ☒ Προσωπικότητα και χαρακτηριστικά
- ☒ Πληροφορίες σχετικά με την εκπαίδευση (ανάγκες, στόχοι, προτιμήσεις)

Εφαρμογές

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

ΟΜΑΔΑ

ΣΤΟΧΟΙ

ΣΤΟΧΟΙ

ΑΛΛΑΓΕΣ & ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΕΣ

ΕΜΠΟΔΙΑ

Βραχυπρόθεσμο επαγγελματικό πρόγραμμα με θέμα «Βιώσιμη Απασχόληση Νέων και Νεαρών Ενηλίκων»

20 άτομα, νέα ηλικίας 20-23 ετών με ανάγκη εκπαίδευσης

Βελτίωση της απασχολησιμότητας των μαρτυρούμενων ανέργων νέων

Βελτιωμένο κριτηριακό και εισαγωγή εργασιών για την αντιμετώπιση των επαγγελματικών στόχων των εκπαιδευμένων, των ελλείψεων δεξιοτήτων και την αύξηση της διαδραστικής συμμετοχής.

Τα παρακάτω και οι μέθοδοι προσαρμόστηκαν στις διαφορετικές ανάγκες των συμμετεχόντων. Η υποστήριξη και η μετέπειτα παρακολούθηση εξασφαλίστηκε συμμετοχή και την προετοιμασία και μετά την ολοκλήρωση του προγράμματος.

Προσδιορισμός της δυνατότητας για αλλαγή

Online εργαλείο σκιαγράφησης προφίλ για εκπαιδευτές στο χώρο εργασίας και προσωπικό ανθρώπινου δυναμικού, με σκοπό την αξιολόγηση της ετοιμότητας για αλλαγή, την προώθηση της συνεργασίας και την ενημέρωση των μαθησιακών στρατηγικών.

Χρησιμότητα

*Ευκολία στη χρήση του εργαλείου, επικοινωνία της διαδικασίας, συμμετοχή της ομάδας χρηστών, κόστος/αποτελεσματικότητα.

Δυνατότητα Προσαρμοστικότητας

*Προσαρμογή σε άλλα πλαίσια παρουσίας εμπόδιων, ευελιξία του περιεχομένου και της δομής του εργαλείου.

Βιωσιμότητα

*Οικονομική/χρονική δαπάνη - πόροι.

Περιεχόμενο προφίλ:

- ☒ Βασικά δημογραφικά στοιχεία
- ☒ Μαθησιακές ανάγκες και ικανότητες
- ☒ Κίνητρα και στόχοι
- ☐ Εμπόδια και κωλύματα
- ☐ Συνθήκες ζωής
- ☒ Δεξιότητες και ικανότητες
- ☐ Προσωπικότητα και χαρακτηριστικά
- ☐ Πληροφορίες σχετικά με την εκπαίδευση (ανάγκες, στόχοι, προτιμήσεις)

Εφαρμογές

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

ΟΜΑΔΑ

ΣΤΟΧΟΙ

ΣΤΟΧΟΙ

ΑΛΛΑΓΕΣ & ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΕΣ

ΕΜΠΟΔΙΑ

Βραχυπρόθεσμο πρόγραμμα πιστοποίησης/επαγγελματικού με έμφαση στις ψηφιακές δεξιότητες της πρόσφατης εκπαίδευσης και την εκπαίδευση σε συγκεκριμένους τομείς.

11 άτομα/εργαζόμενοι και απόφοιτοι πανεπιστημίου

Αυτοέλεγχος εξειδικευμένου εργαλείου προφίλ για την καλύτερη κατανόηση των συγκεκριμένων αναγκών των εκπαιδευμένων και την προσαρμογή του περιεχομένου των μαθημάτων για μεγαλύτερη συμμετοχικότητα.

Μεταξύ άλλων, από τη εφαρμογή προσαρμόστηκαν με τη βοήθεια ενός εκπαιδευτή που υποστήριξε τη διαχείριση της παλαιότητας των συμμετεχόντων.

Το κριτηριακό ήταν ελαφρώς επεκτατικό και μακροπρόθεσμο, ενώ η επανεξέταση της ομάδας διασφάλισε την πλήρη συμμετοχή, παρά την ουσιαστική υλοποίηση.

Co-funded by
the European Union

Εξερεύνηση κινήτρων

Εργαλείο βασισμένο σε συνεντεύξεις για την αξιολόγηση των προσωπικών κινήτρων, των οριζόντιων δεξιοτήτων και των ανθρωπιστικών χαρακτηριστών των (μελλοντικών) φροντιστών σε ένα πρόγραμμα συνδυασμένης εκπαίδευσης φροντίδας.

Χρηστικότητα

* Ευκολία στη χρήση του εργαλείου, επικοινωνία της διαδικασίας, συμμετοχή της ομάδας χρηστών, κόστος/αποτελεσματικότητα.

Δυνατότητα Προσαρμοστικότητας

* Προσαρμογή σε άλλα πλαίσια παροχής εμπειριών, ευελιξία του περιεχομένου και της δομής του εργαλείου

Βιωσιμότητα

* Οικονομική/χρονική δαπάνη - πόροι

Περιεχόμενο προφίλ:

- ☒ Βασικά δημογραφικά στοιχεία
- ☒ Μαθησιακές ανάγκες και ικανότητες
- ☒ Κίνητρα και στόχοι
- ☒ Εμπόδια και κωλύματα
- ☒ Συνθήκες ζωής
- ☒ Δεξιότητες και ικανότητες
- ☒ Προσωπικότητα και χαρακτηριστικά
- ☐ Πληροφορίες σχετικά με την εκπαίδευση (ανάγκες, στόχοι, προτιμήσεις)

Εφαρμογές

Εργαλείο πρόληψης, μεττωτικό πρόγραμμα εκπαίδευσης με στόχο την ανάπτυξη προσόντων (Dilese, διεθνώς και εθνικιστικά) χωρίς τακτοποίηση

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

ΟΜΑΔΑ ΣΤΟΧΟΣ

3 άτομα, αυτοί φροντιστές που έχουν παλαιότερο και άρτια με μεταπτυχιακό υπόβαθρο, χαμηλό επίπεδο αναγνωρισιμότητας ή άλλες μεθυστικές δυσκολίες

ΣΤΟΧΟΣ

Προσδιορίστε τα εμπόδια που αντιμετωπίζουν οι διαφορετικοί εκπαιδευόμενοι σε ένα επαγγελματικό μέλημα

ΑΛΛΑΓΕΣ & ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΕΣ

Υλοποίηση υποστηρίξιμη από την παρουσία μέσω βίντεο λόγω της πολυμορφίας της ομάδας

ΕΜΠΟΔΙΑ

Το εργαλείο απαιτείται επιπλέον χρόνο για την αξιολόγηση και λειτουργεί μόνο χάρη στην παρουσία μέσω βίντεο. Μπορεί να είναι ανασταλείσματος για μεγαλύτερες ομάδες

Εμπόδια που Αντιμετωπίζονται στην Εφαρμογή των Εργαλείων Σκιαγράφησης Προφίλ

Σε όλες τις πιλοτικές εφαρμογές, προέκυψαν διάφορα επαναλαμβανόμενα εμπόδια σχετικά με την εφαρμοσιμότητα, τη χρηστικότητα, την προσαρμοστικότητα, τη μεταβιβασιμότητα και τη βιωσιμότητα των εργαλείων σκιαγράφησης προφίλ.

Ένα συχνό εμπόδιο όσον αφορά την *εφαρμοσιμότητα* ήταν η δυσκολία που είχαν ορισμένοι εκπαιδευόμενοι να εκφράσουν τις δικές τους ικανότητες, αξίες και στάσεις. Αυτό ήταν ιδιαίτερα εμφανές σε εκπαιδευόμενους που είτε υπερεκτίμησαν τις δεξιότητές τους είτε δεν είχαν αυτογνωσία, μια πρόκληση που αναγνωρίζεται στην εκπαιδευτική ψυχολογία ως το «φαινόμενο Dunning-Kruger», όπου άτομα με χαμηλότερες ικανότητες σε μια συγκεκριμένη εργασία υπερεκτιμούν τις δικές τους ικανότητες. Σε ορισμένες περιπτώσεις, οι εκπαιδευόμενοι δεν ένιωθαν παρακινημένοι ή ήταν υποχρεωτική η παρουσία στο μάθημα για αυτούς (π.χ. ενήλικες Ρομά σε περιβάλλοντα επίσημης πιστοποίησης), με αποτέλεσμα την αντίσταση ή την αποσύνδεση τους από τη μαθησιακή διαδικασία. Για την αντιμετώπιση αυτών των ζητημάτων, οι εκπαιδευτές και οι συντονιστές χρησιμοποίησαν έμμεσες μεθόδους, όπως η δημιουργική αφήγηση, οι μεταφορικές προτροπές και η μη λεκτική έκφραση, οι οποίες ευθυγραμμίστηκαν καλύτερα με τις συναισθηματικά ή γνωστικά ευάλωτες ομάδες.

Όσον αφορά τη *χρηστικότητα*, προέκυψαν προκλήσεις όταν τα ψηφιακά εργαλεία παρουσιάστηκαν σε συμμετέχοντες με χαμηλό ψηφιακό γραμματισμό. Ορισμένοι συμμετέχοντες δυσκολεύτηκαν με πλατφόρμες όπως το Mentimeter ή το Google Forms, ιδιαίτερα κατά την πρόσβαση σε αυτές μέσω κινητών συσκευών. Ως απάντηση σε αυτές τις δυσκολίες, οι εκπαιδευτές προσέφεραν υποστήριξη μέσω εναλλακτικών μορφών, όπως ερωτηματολόγια σε έντυπη μορφή ή απαντήσεις μέσω συνομιλιών σε chat στις διαδικτυακές συναντήσεις, διασφαλίζοντας την προσβασιμότητα σε όλους, ανεξάρτητα από το ψηφιακό χάσμα. Σε ορισμένα μαθήματα, τα εκτενή ή πολύπλοκα ερωτηματολόγια αποθάρρυναν τους εκπαιδευόμενους, ειδικά εκείνους με χαμηλό επίπεδο γνώσεων, γεγονός που οδήγησε στην απλοποίηση των ερωτήσεων και στην αναδιτύπωσή τους, ώστε να ταιριάζουν σε διαφορετικά επίπεδα κατανόησης.

Τα εμπόδια στην *προσαρμοστικότητα* συνδέθηκαν με την ευθυγράμμιση των εργαλείων με τα διαφορετικά εθνικά προγράμματα σπουδών ή προφίλ συμμετεχόντων. Σε ορισμένες περιπτώσεις, τα εργαλεία που αναπτύχθηκαν για το εκπαιδευτικό σύστημα μιας χώρας αποδείχθηκαν δύσκολο να μεταφερθούν απευθείας σε μια άλλη (π.χ. πορτογαλικά εργαλεία που χρησιμοποιήθηκαν στην Ισπανία), απαιτώντας ουσιαστική μετάφραση και προσαρμογή στο πλαίσιο. Επιπλέον, τα εργαλεία που προϋπέθεταν μια ομοιογενή ομάδα εκπαιδευομένων χρειάστηκαν σημαντικές τροποποιήσεις ώστε να προσαρμοστούν σε μικτές ομάδες που διέφεραν ως προς την ηλικία, το επίπεδο εκπαίδευσης και το επαγγελματικό υπόβαθρο. Η ευελιξία στην παράδοση περιεχομένου και ο αρθρωτός σχεδιασμός των μαθημάτων βοήθησαν στην άμβλυνση αυτού του προβλήματος.

Όσον αφορά τη *μεταβιβασιμότητα*, τα εργαλεία σκιαγράφησης προφίλ συχνά δεν διέθεταν ένα δομημένο πλαίσιο που θα μπορούσε να εφαρμοστεί εύκολα σε

διάφορα εκπαιδευτικά περιβάλλοντα. Τα εργαλεία που βασίζονταν σε ερωτήσεις ανοιχτού τύπου ή στην άτυπη και ανεπίσημη ανταλλαγή πληροφοριών ήταν πιο αποτελεσματικά σε οικεία, βασισμένα στην εμπιστοσύνη ομαδικά περιβάλλοντα (π.χ. εργαστήρια δημιουργικής γραφής ή καθοδήγησης από ομοτίμους), αλλά λιγότερο αποτελεσματικά σε μεγάλες, ετερογενείς ομάδες ή σε επίσημα εκπαιδευτικά περιβάλλοντα. Αυτό υπογραμμίζει την ανάγκη για πρακτικές σκιαγράφησης προφίλ που εξισορροπούν την τυποποίηση με την προσαρμογή στο συγκεκριμένο.

Τέλος, η *βιωσιμότητα* εξαρτιόταν σε μεγάλο βαθμό από την ικανότητα του διαμεσολαβητή και τη θεσμική υποστήριξη. Δεδομένου ότι πολλά εργαλεία απαιτούσαν συναισθηματική ευαισθησία, διευκόλυνση της αφήγησης ή δημιουργική διαμεσολάβηση, η επιτυχία τους ήταν στενά συνδεδεμένη με την ικανότητα του εκπαιδευτή να δημιουργήσει ένα ψυχολογικά ασφαλές μαθησιακό περιβάλλον. Η μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα απαιτούσε επίσης επαρκείς μηχανισμούς παρακολούθησης, όπως επικοινωνία με μέντορες ή χρήση ψηφιακών πλατφορμών για συνεχή εμπλοκή. Χωρίς δομημένη υποστήριξη μετά την παρέμβαση ή την εκπαίδευση των διαμεσολαβητών, ο κίνδυνος αποχώρησης και ασυνεπούς εφαρμογής αυξήθηκε σημαντικά.

Αυτά τα ευρήματα επιβεβαιώνουν ότι, ενώ η σκιαγράφηση προφίλ αποτελεί ένα πολύτιμο σημείο εκκίνησης για εξατομικευμένες μαθησιακές διαδρομές, για να είναι πραγματικά αποτελεσματική πρέπει να λαμβάνει υπόψη της το πλαίσιο, να είναι συμπεριληπτική και να υποστηρίζεται από την κατάλληλη υποδομή και επαγγελματική ανάπτυξη.

ΜΕΡΟΣ 5: Σκεπτικό Επιλογής Εργαλείων

Σκεπτικό Πίσω από τη Χρήση Εργαλείων Σκιαγράφησης Προφίλ: Στόχοι και Στρατηγική Ευθυγράμμιση

Κατά τη διάρκεια της πιλοτικής φάσης, κάθε επιλεγμένη καλή πρακτική δεν υιοθετήθηκε απλώς για την τεχνική δομή ή τη μορφή της, αλλά μάλλον για τη στρατηγική ευθυγράμμιση μεταξύ του παιδαγωγικού δυναμικού του εργαλείου και των τοπικών εκπαιδευτικών στόχων του αντίστοιχου ιδρύματος που υλοποιεί συγκεκριμένα μαθήματα. Κάθε εργαλείο σκιαγράφησης προφίλ αντιστοιχίστηκε με συγκεκριμένα μαθησιακά πλαίσια για την υποστήριξη ευρύτερων στόχων συμπερίληψης, εξατομίκευσης, δέσμευσης και ανάπτυξης δεξιοτήτων. Η ακόλουθη επισκόπηση απεικονίζει το σκεπτικό πίσω από αυτές τις επιλογές.

Σε περιβάλλοντα που εστιάζουν στην προσωπική ανάπτυξη και ενδυνάμωση, επιλέχθηκαν εργαλεία για την προώθηση της αυτογνωσίας, ειδικά μεταξύ των εκπαιδευόμενων που επανέρχονται στην εκπαίδευση μετά από μακρά απουσία ή εκείνων που αντιμετωπίζουν προσωπικά και κοινωνικά εμπόδια. Σε αυτές τις περιπτώσεις, η διαδικασία σκιαγράφησης προφίλ λειτούργησε ως αναστοχαστικός χώρος για τους εκπαιδευόμενους, ώστε να αναγνωρίσουν και να εκφράσουν τα δυνατά τους σημεία, τις αξίες και τις φιλοδοξίες τους – κάτι που συχνά αποτελεί προϋπόθεση για μια ουσιαστική επανασύνδεση με τη μάθηση. Ομοίως, όπου τα μαθήματα σχεδιάστηκαν για να βοηθήσουν τους εκπαιδευόμενους να εντοπίσουν κρυφές ικανότητες (π.χ. σε μαθήματα πολιτειότητας ή επανένταξης), χρησιμοποιήθηκαν καλές πρακτικές με δομημένη αυτοαξιολόγηση και μεθοδολογία βασισμένη σε περιπτώσιολογικές μελέτες, προκειμένου να διευκολυνθεί η αναπαραγωγίμη και σαφής αναγνώριση των ατομικών πόρων και των τομέων ανάπτυξης.

Σε τυπικά και επαγγελματικά περιβάλλοντα, ιδιαίτερα όταν συμμετείχαν ενήλικες εκπαιδευόμενοι ή άτομα που αναζητούσαν εργασία, επιλέχθηκαν εργαλεία για την ικανότητά τους να αντλούν συγκεκριμένες ανάγκες και προσδοκίες των εκπαιδευόμενων. Η σκιαγράφηση προφίλ χρησιμοποιήθηκε για την κατανόηση των κινήτρων, την παρακολούθηση των επαγγελματικών φιλοδοξιών και την προσαρμογή του περιεχομένου των μαθημάτων ανάλογα. Εδώ, ο στόχος ήταν διττός: να δημιουργηθεί συνάφεια μεταξύ του ιστορικού του εκπαιδευόμενου και της προσφερόμενης εκπαίδευσης και να ενισχυθεί η απασχολησιμότητα των μορφωμένων αλλά άνεργων νέων διασφαλίζοντας την ευθυγράμμιση μεταξύ των προσωπικών στόχων και των δεξιοτήτων που απαιτεί η αγορά.

Στα προγράμματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και κοινωνικής εργασίας, ο στόχος μετατοπίστηκε προς την κατανόηση των κινήτρων και των αναγκών υποστήριξης των φοιτητών, ιδίως σε σχέση με τον ψηφιακό γραμματισμό και την επικοινωνία σε επαγγελματικό πλαίσιο. Για παράδειγμα, ορισμένα εργαλεία προσαρμόστηκαν για να ενισχύσουν τις ψηφιακές και γλωσσικές δεξιότητες των φοιτητών, παρέχοντας ένα δομημένο σημείο εισόδου στην αναστοχαστική πρακτική και τις εφαρμογές στον πραγματικό κόσμο.

Σε γλωσσικά ποικιλόμορφες τάξεις, συμπεριλαμβανομένων εκείνων με ποικίλα επίπεδα γλωσσικής επάρκειας (από A1 έως B2), οι πρακτικές σκιαγράφησης

προφίλ προσαρμόστηκαν για να υποστηρίξουν τη διαφοροποιημένη διδασκαλία. Τα εργαλεία βοήθησαν τους εκπαιδευτές να αξιολογήσουν και να αντιμετωπίσουν τις διαφορές στη γλωσσική επάρκεια, η οποία ήταν απαραίτητη για τη διασφάλιση της πλήρους συμμετοχής σε μαθήματα όπως τα αγγλικά για την κοινωνική εργασία ή οι εμπυχωτικές πρακτικές. Σε αυτά τα περιβάλλοντα, ο στόχος της χρήσης του εργαλείου δεν ήταν μόνο διαγνωστικός, αλλά και προσαρμοστικός- να ενημερώνει για το σχεδιασμό του υλικού, το ρυθμό και τις στρατηγικές υποστήριξης (scaffolding strategies).

Αρκετοί εταίροι εστίασαν τα πιλοτικά τους προγράμματα στην προώθηση διδακτικών πρακτικών χωρίς αποκλεισμούς και ευαισθητοποιημένων ως προς το φύλο, ιδίως σε περιβάλλοντα STEM ή άτυπης μάθησης. Αυτά τα πιλοτικά προγράμματα αποσκοπούσαν στην χρήση της σκιαγράφησης προφίλ για να διασφαλιστεί ότι οι υποεκπροσωπούμενες ομάδες, ιδίως τα κορίτσια και οι γυναίκες, θα μπορούσαν να δουν τον εαυτό τους σε μαθησιακά σενάρια, να ξεπεράσουν τα στερεότυπα και να οικοδομήσουν εμπιστοσύνη στον εαυτό τους σε ανδροκρατούμενα πεδία.

Σε πιο ευάλωτες ομάδες εκπαιδευομένων, όπως οι μετανάστες, οι ενήλικες Ρομά ή τα άτομα με περιορισμένη σχολική εκπαίδευση, τα εργαλεία χρησιμοποιήθηκαν για την ενθάρρυνση της συνοχής της ομάδας, την έκφραση και την οικοδόμηση εμπιστοσύνης. Η σκιαγράφηση προφίλ εδώ είχε διπλή λειτουργία: τη συλλογή χρησίων δεδομένων και, εξίσου σημαντικό, την οικοδόμηση ενσυναίσθησης και ασφάλειας στις σχέσεις μεταξύ των συμμετεχόντων και με τους εκπαιδευτές. Σε μία περίπτωση, η διαδικασία σκιαγράφησης προφίλ μετατράπηκε σε άσκηση αφήγησης ιστοριών, θολώνοντας τα όρια μεταξύ αξιολόγησης και δημιουργικής έκφρασης.

Από την πλευρά των εκπαιδευτών, η σκιαγράφηση προφίλ εφαρμόστηκε για να χαρτογραφηθούν οι διδακτικές προκλήσεις και να αναπτυχθούν Personas - υποθετικοί τύποι εκπαιδευομένων που αντιπροσωπεύουν τυπικές εκπαιδευτικές ανάγκες. Σε ορισμένες περιπτώσεις, αυτό επέτρεψε πιο περιεκτικό σχεδιασμό προγραμμάτων σπουδών. Σε άλλες, υποστήριξε εξατομικευμένες και βασισμένες στην έρευνα στρατηγικές μάθησης, ιδιαίτερα για φοιτητές πανεπιστημίου ή σε προγράμματα επαγγελματικής επανακατάρτισης.

Στην υποχρεωτική εκπαίδευση ή κατάρτιση για ανηλίκους, οι επιλεγμένες πρακτικές υποστήριξαν την ένταξη στο σχολείο και την πρόληψη της σχολικής διαρροής. Για παράδειγμα, σε ένα πρόγραμμα καθοδήγησης προσαρμοσμένο για νέους μαθητές ηλικίας 10–15 ετών, τα εργαλεία σκιαγράφησης προφίλ απλοποιήθηκαν και χρησιμοποιήθηκαν για την κατανόηση της συναισθηματικής ετοιμότητας και του κοινωνικού πλαισίου- κρίσιμες πληροφορίες για τον σχεδιασμό της συμπεριληπτικής υποστήριξης από ομοτίμους.

Τέλος, ορισμένα εργαλεία δοκιμάστηκαν ειδικά για την ικανότητά τους να εξατομικεύουν τις διαδρομές μάθησης των ενηλίκων, ιδίως σε περιβάλλοντα μη τυπικής εκπαίδευσης. Ο λόγος ήταν η συλλογή λεπτομερών δεδομένων με γνώμονα τους εκπαιδευόμενους, ώστε η μάθηση να γίνει πιο κατάλληλη, να υποστηρίζεται η συγκράτηση των γνώσεων και να διασφαλίζεται η ευθυγράμμιση με τους ατομικούς στόχους.

Σε όλα αυτά τα πλαίσια, η υιοθέτηση εργαλείων σκιαγράφησης προφίλ βασίστηκε σε μια συνεπή βασική αρχή: τα εργαλεία πρέπει να εξυπηρετούν τους εκπαιδευόμενους και όχι το αντίστροφο. Είτε ο στόχος ήταν η συμπερίληψη, η

κινητοποίηση, η εξατομίκευση ή η απασχολησιμότητα, οι καλές πρακτικές προσαρμόστηκαν στις πραγματικές ανάγκες των πραγματικών ανθρώπων σε σύνθετα μαθησιακά περιβάλλοντα.

Πώς να επιλέξετε το Σωστό Εργαλείο Σκιαγράφησης Προφίλ Σύμφωνα με τις Ανάγκες του Μαθήματος, τις Κατηγορίες και τα Πεδία Πληροφοριών

Η επιλογή του σωστού εργαλείου σκιαγράφησης προφίλ είναι ένα σημαντικό βήμα για τον σχεδιασμό μιας εκπαίδευσης χωρίς αποκλεισμούς, που να ανταποκρίνεται στις ανάγκες των εκπαιδευομένων. Αντί να είναι μια γραμμική ή κανονιστική διαδικασία, περιλαμβάνει μια προσεκτική ανάλυση πολλαπλών επιπέδων: τους εκπαιδευτικούς στόχους του μαθήματος, τα χαρακτηριστικά των συμμετεχόντων και τις πρακτικές συνθήκες εφαρμογής. Στο πλαίσιο του έργου *Diverse Courses*, αυτή η διαδικασία βασίστηκε τόσο στη θεωρία - ιδιαίτερα στις αρχές του σχεδιασμού της συμπεριληπτικής διδασκαλίας - όσο και σε συγκεκριμένους πειραματισμούς σε διαφορετικά μαθησιακά περιβάλλοντα.

Οι εταίροι ανέπτυξαν ένα οπτικό σχήμα για να τεκμηριώσουν τον τρόπο με τον οποίο κάθε εργαλείο προέκυψε από μια συγκεκριμένη καλή πρακτική (A2.1) και εξελίχθηκε μέσω της πιλοτικής εφαρμογής σε ένα αποτελεσματικό εργαλείο σκιαγράφησης προφίλ (A2.3). Αν και δεν σχεδιάστηκε ως πίνακας λήψης αποφάσεων, αυτό το σχήμα προσέφερε μια πολύτιμη αναπαράσταση της προσαρμοστικότητας και της συνάφειας κάθε εργαλείου με το συγκεκριμένο πλαίσιο. Βοήθησε τους εταίρους να προβληματιστούν σχετικά με τους λόγους πίσω από τις επιλογές τους και ενθάρρυνε την κοινή κατανόηση του τι λειτούργησε, για ποιον και υπό ποιες συνθήκες.

Για να καθοδηγηθούν οι εκπαιδευτές σε μελλοντικές αποφάσεις σχετικά με την σκιαγράφηση προφίλ, προέκυψαν πέντε βασικά κριτήρια από τη συνδυασμένη εμπειρία του έργου:

1. Εκπαιδευτικός Στόχος

Η κατανόηση των στόχων του μαθήματος βοηθά στην αποσαφήνιση του τρόπου με τον οποίο η σκιαγράφηση προφίλ μπορεί να συμβάλει στην επίτευξη αυτών των στόχων. Για παράδειγμα, η εκπαίδευση σχετικά με την ψηφιακή ιθαγένεια του Cramers επικεντρώθηκε στην απασχολησιμότητα των ηλικιωμένων. Το εργαλείο *Profil Pass* επιλέχθηκε για να βοηθήσει τους συμμετέχοντες να αναγνωρίσουν προηγούμενες μη αναγνωρισμένες ικανότητες και εμπειρίες που σχετίζονται με την αναζήτηση εργασίας.

2. Προφίλ Εκπαιδευόμενου

Η ποικιλομορφία των εκπαιδευομένων -ηλικία, εκπαιδευτικό υπόβαθρο, γλωσσική επάρκεια, πρόσβαση σε ψηφιακά μέσα και κίνητρα- πρέπει να καθορίζει την επιλογή του εργαλείου. Στο εργαστήριο STEM του Atlantica για κορίτσια, η σκιαγράφηση προφίλ επικεντρώθηκε στις φιλοδοξίες και τα προσωπικά ενδιαφέροντα και όχι στην προηγούμενη γνώση του αντικειμένου. Τα εργαλεία που περιλαμβάνουν αφήγηση ιστοριών και προτροπές για αναστοχασμό αποδείχθηκαν ιδιαίτερα αποτελεσματικά στη δημιουργία δέσμευσης και εμπιστοσύνης.

3. Απαιτούμενες Πληροφορίες

Οι εκπαιδευτές πρέπει να καθορίσουν ποιες πτυχές της εμπειρίας του εκπαιδευόμενου είναι απαραίτητο να διερευνηθούν. Το έργο *Diverse Courses* καθιέρωσε βασικούς τομείς περιεχομένου για τη σκιαγράφηση προφίλ - δημογραφικά στοιχεία, μαθησιακές ανάγκες, κίνητρα, συνθήκες ζωής και ικανότητες. Αυτές οι κατηγορίες, που προέρχονται τόσο από την αρχική λίστα ελέγχου όσο και από τη συμβολή των εταίρων, παρέχουν ένα κοινό λεξιλόγιο και μια κοινή δομή για τη λήψη αποφάσεων.

4. Τρόπος Παράδοσης και Ικανότητα Συντονισμού

Η τεχνική σκοπιμότητα της εφαρμογής ενός εργαλείου σε ένα μάθημα - η μορφή, ο χρόνος και το διαθέσιμο προσωπικό για την υποστήριξή του - είναι ζωτικής σημασίας. Για παράδειγμα, το εργαλείο *Ανάλυση Κινήτρων και Αναγκών* εφαρμόστηκε αποτελεσματικά online μέσω του Mentimeter στο μάθημα Αγγλικών του Cramars. Παρόλα αυτά, παρόμοια εργαλεία σε άλλα πλαίσια απαιτούσαν προσαρμογή στο χαρτί λόγω ορίων στις ψηφιακές υποδομές ή των προτιμήσεων των εκπαιδευομένων.

5. Βαθμός Ευαισθησίας και Εμπιστοσύνης των Εκπαιδευομένων

Όταν η σκιαγράφηση προφίλ περιλαμβάνει προσωπικές, συναισθηματικές ή ευάλωτες πτυχές - όπως σε μαθήματα που ασχολούνται με τα επαγγέλματα φροντίδας ή την ισότητα των φύλων - τα εργαλεία πρέπει να επιλέγονται με ιδιαίτερη προσοχή στην εμπιστοσύνη και τη διαμεσολάβηση. Η δραστηριότητα *Ανταλλαγή Εμπειριών σε έναν Ασφαλή Χώρο*, για παράδειγμα, ήταν αποτελεσματική μόνο επειδή πραγματοποιήθηκε μέσα σε ένα ασφαλές και ενσυναισθητικό μαθησιακό περιβάλλον υπό την καθοδήγηση ενός έμπειρου εκπαιδευτικού.

Στην πράξη, τα επιλεγμένα εργαλεία δεν εφαρμόζονταν ποτέ μεμονωμένα, αλλά συχνά συνδυάζονταν για μεγαλύτερο αντίκτυπο. Μια αρχική έρευνα μπορούσε να ακολουθείται από μια συζήτηση, μια ομαδική δραστηριότητα ή μια ατομική συνέντευξη. Αυτή η πολλαπλότητα επέτρεψε στους εταίρους να εμβαθύνουν την κατανόησή τους για τους εκπαιδευομένους με την πάροδο του χρόνου και να προσαρμόσουν ανάλογα την εμπειρία του μαθήματος.

Το οπτικό σχήμα, αν και δεν αποτελεί από μόνο του έναν πίνακα επιλογής εργαλείων, διαδραμάτισε υποστηρικτικό ρόλο, καταγράφοντας αυτές τις επιλογές και ενισχύοντας τον προβληματισμό. Προώθησε τον εσωτερικό διάλογο μεταξύ του προσωπικού, ενθαρρύνοντάς τους να θεωρήσουν τη σκιαγράφηση των προφίλ όχι ως μια τυπική διαδικασία, αλλά ως μια στρατηγική ευκαιρία για την οικοδόμηση εμπιστοσύνης, την αναγνώριση της ποικιλομορφίας και τη διαμόρφωση της μάθησης από την πρώτη κιόλας επαφή με τους συμμετέχοντες. Τελικά, η σκιαγράφηση προφίλ στο *Diverse Courses* έγινε κατανοητή ως κάτι περισσότερο από μια απλή συλλογή δεδομένων. Αντιμετωπίστηκε ως μια παιδαγωγική πράξη - δυναμική, γεμάτη σεβασμό και εποικοδομητική. Η επιλογή του σωστού εργαλείου γίνεται, λοιπόν, μέρος μιας ευρύτερης δέσμευσης να βλέπουμε και να εκτιμούμε κάθε εκπαιδευόμενο ως ένα σύνθετο, ικανό και εξελισσόμενο άτομο.

Πιθανές Βελτιώσεις και Προσαρμογές των Εργαλείων

Η πιλοτική εφαρμογή των εργαλείων σκιαγράφησης προφίλ στο έργο *Diverse Courses* προσέφερε μια πολύτιμη ευκαιρία όχι μόνο για την επικύρωση των πλεονεκτημάτων τους, αλλά και για τον προβληματισμό σχετικά με τον τρόπο με

τον οποίο θα μπορούσαν να βελτιωθούν περαιτέρω, ώστε να ενισχυθεί ο αντίκτυπος, η συμπεριληπτικότητα και η χρηστικότητα τους. Αυτό που προέκυψε ήταν ένα πλούσιο μωσαϊκό προσαρμογών - παιδαγωγικών, γλωσσικών, τεχνικών και πολιτισμικών - που μαρτυρούν τη ζωτικότητα και την ευελιξία αυτών των εργαλείων όταν τοποθετούνται στα χέρια αφοσιωμένων εκπαιδευτών.

Μία από τις πιο συνεπείς και εποικοδομητικές βελτιώσεις αφορούσε την απλοποίηση της γλώσσας και της δομής. Πολλοί εκπαιδευόμενοι που συμμετείχαν στις πιλοτικές δραστηριότητες είχαν χαμηλό εκπαιδευτικό υπόβαθρο ή περιορισμένη γλωσσική επάρκεια, γεγονός που καθιστούσε δύσκολη την πρόσβαση σε ορισμένα από τα αρχικά εργαλεία. Εταίροι όπως το Cramars και το ΔΑΦΝΗ ΚΕΚ ανταποκρίθηκαν προσαρμόζοντας εργαλεία όπως το *ProfilPASS* και το *Βασικές Δεξιότητες Ζωής*. Τα κείμενα συντομεύτηκαν, οι αφηρημένες ερωτήσεις αναδιατυπώθηκαν με πιο συγκεκριμένους όρους και προστέθηκαν οπτικά βοηθήματα ή καθοδηγούμενες εξηγήσεις. Αυτές οι αλλαγές όχι μόνο βελτίωσαν την κατανόηση, αλλά και ενίσχυσαν την αυτοπεποίθηση και ενθάρρυναν τη συμμετοχή.

Μια άλλη στρατηγική που υιοθετήθηκε ευρέως ήταν ο διαχωρισμός των εργαλείων σε κατάλληλες ενότητες. Αντί να διενεργούν μια μακρά δραστηριότητα σκιαγράφησης προφίλ σε μία εκπαιδευτική συνεδρία, οι εκπαιδευτές χώρισαν τα εργαλεία σε μικρότερες θεματικές ενότητες. Αυτό διευκόλυνε την ένταξη της σκιαγράφησης προφίλ σε διαφορετικά στάδια του μαθήματος και την επανεξέταση των απαντήσεων καθώς προχωρούσε η μάθηση. Το *Εργαλείο Σκιαγράφησης Προφίλ για τη Μάθηση μεταξύ Ομοτίμων* που χρησιμοποίησε το Cramars, για παράδειγμα, αποδείχθηκε ιδιαίτερα αποτελεσματικό όταν εφαρμόστηκε σε πολλαπλές συναντήσεις σχεδιασμού με εκπαιδευτικούς. Αυτή η προοδευτική προσέγγιση επέτρεψε βαθύτερο αναστοχασμό και πιο σταθερή εμπλοκή.

Το έργο αναγνώρισε επίσης τις δυνατότητες και τα όρια των ψηφιακών μεθόδων. Εργαλεία όπως το *Ανάλυση Κινήτρων και Αναγκών* ενισχύθηκαν σε μεγάλο βαθμό από την ψηφιοποίηση και την παροχή τους μέσω πλατφορμών όπως το Mentimeter, το οποίο επέτρεψε τη γρήγορη, ανώνυμη συλλογή δεδομένων και την άμεση συζήτηση. Ωστόσο, η μετάβαση στο ψηφιακό περιβάλλον δεν ήταν πάντα εύκολη. Ορισμένοι εκπαιδευόμενοι δεν είχαν πρόσβαση στο διαδίκτυο, δεν διέθεταν τις κατάλληλες συσκευές ή δεν είχαν αυτοπεποίθηση στη χρήση ψηφιακών μέσων για να χειριστούν τα εργαλεία ανεξάρτητα. Σε αυτές τις περιπτώσεις, χρησιμοποιήθηκαν με επιτυχία υβριδικές μορφές που συνδυάζουν έντυπα υλικά με ομαδικό συντονισμό.

Ίσως οι πιο αποτελεσματικές προσαρμογές ήταν εκείνες που αφορούσαν το πολιτισμικό πλαίσιο και τη συναισθηματική εμπλοκή των εκπαιδευομένων. Τα εργαλεία σκιαγράφησης προφίλ ήταν πιο αποτελεσματικά όταν είχαν απήχηση στην καθημερινή ζωή, τις αξίες, τα ενδιαφέροντα και τις ανησυχίες των συμμετεχόντων. Η δραστηριότητα σκιαγράφησης προφίλ του EPATV σχετικά με την έμφυλη βία, για παράδειγμα, σχεδιάστηκε και υλοποιήθηκε με ιδιαίτερη προσοχή στην αίσθηση ψυχολογικής ασφάλειας των εκπαιδευομένων, χρησιμοποιώντας ανώνυμες μεθόδους συλλογής δεδομένων και διευκόλυνση με γνώμονα το τραύμα. Ομοίως, τα εργαλεία του FHJ για τις περιβαλλοντικές στάσεις προσαρμόστηκαν ώστε να αντικατοπτρίζουν την τοπική πραγματικότητα και να

ενθαρρύνουν τους εκπαιδευόμενους να συνδέσουν την προσωπική συμπεριφορά με την ευρύτερη οικολογική ευθύνη.

Μια αξιοσημείωτη παρατήρηση που μοιράστηκαν αρκετοί εταίροι ήταν ότι τα εργαλεία λειτουργούσαν καλύτερα όταν χρησιμοποιούνταν σε συνδυασμό. Οι ακολουθίες σκιαγράφησης προφίλ που ξεκινούσαν με ένα ερωτηματολόγιο εμπλουτίζονταν συχνά με συμπληρωματικές συνεντεύξεις, ασκήσεις ομαδικής χαρτογράφησης ή δημιουργική αφήγηση. Αυτή η πολυεπίπεδη προσέγγιση όχι μόνο συνέβαλε στην αποτύπωση μιας πληρέστερης εικόνας των εκπαιδευομένων και των εκπαιδευτών, αλλά δημιουργούσε επίσης χώρο για διάλογο, συν-δημιουργία και αμοιβαία κατανόηση. Αποδείχθηκε ιδιαίτερα χρήσιμη στην ανάπτυξη των personas για εκπαιδευόμενους και εκπαιδευτές, καθώς επέτρεψε σε διαφορετικούς τύπους πληροφοριών - πραγματικές, συναισθηματικές, φιλοδοξίες - να συγκλίνουν με ουσιαστικούς τρόπους.

Για να διασφαλιστεί η μακροπρόθεσμη χρηστικότητα και η θεσμική βιωσιμότητα, οι εταίροι πρότειναν τη δημιουργία ανοιχτών επεξεργάσιμων εργαλείων. Αυτά θα μπορούσαν να προσαρμοστούν εύκολα σε διάφορους οργανισμούς, εκπαιδευτικά πλαίσια και για ποικίλες ομάδες εκπαιδευομένων, χωρίς να απαιτείται από τους εκπαιδευτές να ξεκινήσουν από την αρχή. Αναδύθηκε επίσης η ιδέα της βελτίωσης με γνώμονα την κοινότητα, όπου τα εργαλεία σκιαγράφησης προφίλ γίνονται κοινόχρηστοι παιδαγωγικοί πόροι, οι οποίοι δοκιμάζονται συνεχώς, βελτιώνονται και εμπλουτίζονται μέσω συνεργατικών πρακτικών.

Συμπερασματικά, τα εργαλεία σκιαγράφησης προφίλ που αναπτύχθηκαν στο ΠΕ2.3 δεν θα πρέπει να θεωρούνται στατικά μέσα, αλλά δυναμικά πλαίσια. Η αξία τους έγκειται στην ικανότητά τους να εξελίσσονται παράλληλα με τους εκπαιδευόμενους, τα μαθήματα και τις κοινωνικές πραγματικότητες. Δεν αποτελούν απλώς εργαλεία συλλογής δεδομένων, αλλά εργαλεία που αφουγκράζονται, προσαρμόζονται και καλλιεργούν την εμπιστοσύνη. Όταν εφαρμόζονται με προσοχή και λαμβάνοντας υπόψη το πλαίσιο, συμβάλλουν σημαντικά στη δημιουργία συμπεριληπτικών, ευέλικτων και ουσιαστικών μαθησιακών εμπειριών, βοηθώντας τους εκπαιδευτές όχι μόνο να γνωρίσουν καλύτερα τους εκπαιδευομένους τους, αλλά και να εξελιχθούν μαζί τους.

ΜΕΡΟΣ 6: Σύνδεση Εργαλείων με Personas

Γιατί τα Personas έχουν Σημασία στον Εκπαιδευτικό Σχεδιασμό

Ένας από τους βασικούς στόχους των δραστηριοτήτων σκιαγράφησης προφίλ που πραγματοποιήθηκαν στο πλαίσιο του έργου Diverse Courses ήταν η υποστήριξη των εκπαιδευτών και των υπευθύνων σχεδιασμού μαθημάτων στη λήψη ενημερωμένων, ενσυναίσθητων και στρατηγικών αποφάσεων σχετικά με τους εκπαιδευομένους τους. Το έργο προέκυψε από μια κοινή ανησυχία των εταίρων. Αναγνωρίζουμε ότι οι αίθουσες διδασκαλίας, ειδικότερα στο πλαίσιο της εκπαίδευσης ενηλίκων, συνεχίζουν να είναι εξαιρετικά ποικιλόμορφες, φιλοξενώντας εκπαιδευόμενους με διαφορετικό εκπαιδευτικό υπόβαθρο, εμπειρίες ζωής, κίνητρα, επίπεδα δεξιοτήτων και ηλικιακές ομάδες. Αυτή η ποικιλομορφία δεν μπορεί να περιορίζεται από μια σειρά στερεοτύπων, ούτε είναι ρεαλιστικό- εντός των περιορισμών του χρόνου και των πόρων- να σχεδιαστούν εξ ολοκλήρου εξατομικευμένες διαδρομές μάθησης για κάθε εκπαιδευόμενο. Αντ' αυτού, υπάρχει ανάγκη να αναπτυχθούν στρατηγικές και υλικά διδασκαλίας που να είναι ευέλικτα, συμπεριληπτικά και ικανά να αντιμετωπίσουν αυτή την ποικιλομορφία με αποτελεσματικό τρόπο.

Η πρακτική εφαρμογή των εργαλείων σκιαγράφησης προφίλ που περιγράφονται στις προηγούμενες ενότητες τροφοδοτεί άμεσα τη διαδικασία δημιουργίας Personas. Για μια αναλυτική επεξήγηση του τρόπου με τον οποίο τα ακατέργαστα δεδομένα από τα εργαλεία αναλύονται, ομαδοποιούνται και συντίθενται σε Personas, οι αναγνώστες μπορούν να ανατρέξουν στον Οδηγό Personas. Ο Οδηγός συμπληρώνει το παρόν Εγχειρίδιο περιγράφοντας λεπτομερώς τις μεθόδους συλλογής εμπειρικών δεδομένων, τις διαδικασίες επικύρωσης και τις στρατηγικές ενσωμάτωσης των Personas στο σχεδιασμό των μαθημάτων.

Αντί να βασίζονται σε γενικές παραδοχές, οι εταίροι συνεργάστηκαν για να μετατρέψουν τα δεδομένα που συλλέχθηκαν μέσω εργαλείων σκιαγράφησης προφίλ σε ζωντανά και ρεαλιστικά Personas- ημι-φανταστικές αναπαραστάσεις τύπων εκπαιδευομένων και εκπαιδευτών που βασίζονται σε πραγματικές παρατηρήσεις και συνεντεύξεις. Αυτά τα Personas δεν ήταν ο αντικειμενικός στόχος, αλλά περισσότερο ήταν η δημιουργία δυναμικών εργαλείων που βοηθούν στη μετατροπή των ακατέργαστων δεδομένων σε παιδαγωγικές γνώσεις. Επιτρέπουν μια πιο ολοκληρωμένη κατανόηση των εκπαιδευομένων, καθοδηγώντας την επιλογή και τον σχεδιασμό του περιεχομένου, των μεθόδων και των στρατηγικών υποστήριξης που θα μπορούσαν να ανταποκριθούν στις πραγματικές ανάγκες και να αυξήσουν την εμπλοκή, τα κίνητρα και την συμπερίληψη.

Επομένως, η χρήση εργαλείων σκιαγράφησης προφίλ είχε διπλή λειτουργία. Από τη μία πλευρά, βοήθησαν στον καθορισμό των Personas των εκπαιδευομένων, καθιστώντας δυνατή τη διαμόρφωση των μαθησιακών διαδρομών, του περιβάλλοντος στην τάξη και των συστημάτων υποστήριξης με βάση τα κοινά χαρακτηριστικά και τις προκλήσεις των εκπαιδευομένων. Από την άλλη πλευρά, επέτρεψαν στους οργανισμούς να αναστοχαστούν σχετικά με τα προφίλ των εκπαιδευτών, κατανοώντας τους τύπους διδακτικών προσεγγίσεων και τις διαπροσωπικές ικανότητες που διαθέτουν οι διάφοροι εκπαιδευτικοί και τον

τρόπο με τον οποίο αυτές θα μπορούσαν να ανταποκριθούν καλύτερα στις ανάγκες συγκεκριμένων ομάδων εκπαιδευόμενων. Αυτή η ανάλυση ήταν καθοριστική για να βοηθήσει τους συντονιστές να κατανείμουν το διδακτικό προσωπικό πιο αποτελεσματικά και να διαμορφώσουν τις προσπάθειες ανάπτυξης της ομάδας. Τελικά, αυτή η εργασία έθεσε τα θεμέλια για τις δραστηριότητες στο ΠΕ3, όπου η δοκιμή και η τελειοποίηση των διδακτικών εργαλείων ευθυγραμμίστηκε με συγκεκριμένα χαρακτηριστικά των Personas, διασφαλίζοντας ότι οι λύσεις που αναπτύχθηκαν βασίστηκαν στην πραγματική ποικιλομορφία των τάξεων που στοχεύουμε να εξυπηρετήσουμε.

Κατανόηση της Μεθοδολογίας των Personas

Η δημιουργία των Personas βασίζεται στη θεωρία του σχεδιασμού με επίκεντρο τον χρήστη, προσαρμοσμένη στα εκπαιδευτικά πλαίσια. Ένα Persona δεν είναι ένα πραγματικό πρόσωπο, αλλά ένα πρότυπο που συντίθεται από πραγματικά δεδομένα: ενσωματώνει τα κίνητρα, τους στόχους, τα εμπόδια και τις μαθησιακές προτιμήσεις ενός συγκεκριμένου τύπου εκπαιδευόμενου. Μετατρέποντας τα ανώνυμα δεδομένα σε ελκυστικές και ρεαλιστικές ιστορίες εκπαιδευόμενων, τα Personas επιτρέπουν στους οργανισμούς να οπτικοποιήσουν και να προβλέψουν τον τρόπο με τον οποίο οι διαφορετικοί τύποι εκπαιδευόμενων αλληλεπιδρούν με το περιεχόμενο, την τεχνολογία, τους συμμαθητές και τους εκπαιδευτές.

Στο επίκεντρο αυτής της διαδικασίας βρίσκεται η τέχνη της ακρόασης - τι λένε οι εκπαιδευόμενοι, πώς συμπεριφέρονται και τι υποδηλώνει το περιβάλλον τους. Αυτό ξεκινά με τη συλλογή δεδομένων: δομημένα ερωτηματολόγια, συνεντεύξεις, συνεδρίες αφήγησης ιστοριών και παρατηρήσεις. Από αυτά, οι εταίροι εξάγουν ποιοτικά και ποσοτικά δεδομένα. Ωστόσο, τα ανεπεξέργαστα δεδομένα από μόνα τους είναι ανεπαρκή. Το βήμα από τη γνώση στην επίδραση γίνεται όταν αυτά τα δεδομένα ομαδοποιούνται, ερμηνεύονται και διαμορφώνονται σε μια συνεκτική, ανθρωποκεντρική αφήγηση. Μια λεπτομερής περιγραφή του τρόπου δημιουργίας των Personas που εκτείνεται πολύ περισσότερο από τις ακόλουθες παραγράφους είναι το έγγραφο ΠΕ2.12 «Αναλυτικός Οδηγός Βήμα προς Βήμα για τα Personas», το οποίο βασίζεται στην εμπειρία του έργου Diverse Courses.

Από την Σκιαγράφιση Προφίλ στα Personas: Η Διαδικασία Ομαδοποίησης

Μόλις ολοκληρώθηκε η φάση συλλογής δεδομένων μέσω μιας ευρείας ποικιλίας εργαλείων σκιαγράφησης προφίλ, η πρόκληση ήταν ο τρόπος μετατροπής των αποσπασματικών πληροφοριών για τους εκπαιδευόμενους σε συνεκτικά, χρήσιμα Personas. Για να επιτευχθεί αυτό, οι εταίροι εφάρμοσαν μια πολυεπίπεδη διαδικασία ομαδοποίησης, συνδυάζοντας τόσο ποιοτικές όσο και ποσοτικές μεθόδους. Ο στόχος δεν ήταν μόνο να ομαδοποιηθούν οι εκπαιδευόμενοι και οι εκπαιδευτές με βάση επιφανειακά χαρακτηριστικά, αλλά και να αποκαλυφθούν υποκείμενα μοτίβα αναγκών, κινήτρων και ικανοτήτων που θα μπορούσαν να ενημερώσουν τον συμπεριληπτικό παιδαγωγικό σχεδιασμό.

Η διαδικασία ξεκίνησε με μια προκαταρκτική ανάλυση των ανεπεξέργαστων δεδομένων, όπου κάθε εταίρος προσδιόρισε τους τύπους πληροφοριών που σχετίζονταν περισσότερο με το εκπαιδευτικό του πλαίσιο, όπως η ηλικία, το

επαγγελματικό υπόβαθρο, ο ψηφιακός γραμματισμός, οι μαθησιακοί στόχοι ή οι κοινωνικοπολιτιστικές εμπειρίες. Σε μικρότερες πιλοτικές ομάδες, όπου υπήρχαν διαθέσιμα αναλυτικά ποιοτικά δεδομένα, οι εταίροι βασίστηκαν σε μη αυτόματες μεθόδους, όπως η θεματική κωδικοποίηση των συνεντεύξεων ή η αντιστοίχιση των αφηγηματικών στοιχείων με τα προφίλ των εκπαιδευομένων που προέκυψαν. Αυτές οι αρχικές κατηγοριοποιήσεις επέτρεψαν στους εταίρους να ομαδοποιήσουν διαισθητικά τους εκπαιδευόμενους που μοιράζονταν παρόμοιες στάσεις, κίνητρα ή περιορισμούς όσον αφορά τη μάθηση.

Σε πιο σύνθετα ή μεγαλύτερης κλίμακας πλαίσια, τα αυτοματοποιημένα ή υποβοηθούμενα εργαλεία διαδραμάτισαν κεντρικό ρόλο. Αρκετοί εταίροι χρησιμοποίησαν συστήματα ταξινόμησης με βάση το Excel και πλατφόρμες υποβοηθούμενες από Τεχνητή Νοημοσύνη για τον εντοπισμό συγκλίσεων μεταξύ των δεδομένων. Συγκεκριμένα, η ομαδοποίηση καθοδηγήθηκε από κοινές μεταβλητές, όπως οι ηλικιακές ομάδες, η κατάσταση απασχόλησης, η αυτοαναφερόμενη αυτοπεποίθηση στη μάθηση και το επίπεδο ψηφιακής πρόσβασης. Οι εταίροι ομαδοποίησαν τους εκπαιδευόμενους σε προσωρινές ομάδες, οι οποίες στη συνέχεια εξελίχθηκαν σε Personas, μέσω της σύγκρισής τους με γνωστές συμπεριφορές εκπαιδευομένων και ανατροφοδότηση από τους συντονιστές.

Ορισμένα ιδρύματα ανέπτυξαν πίνακες που διασταύρωναν τις μεταβλητές, όπως η συνδυαστική αξιολόγηση των ψηφιακών ικανοτήτων με τον βαθμό κινητοποίησης ή το εκπαιδευτικό επίπεδο με την προτιμώμενη μαθησιακή μέθοδο. Άλλα εισήγαγαν αλγόριθμους ή μοντέλα δέντρων αποφάσεων (decision-tree models) για να προτείνουν αυτόματα κατηγοριοποιήσεις εκπαιδευομένων, οι οποίες στη συνέχεια εξετάστηκαν συνεργατικά από την ομάδα του έργου. Για παράδειγμα, εργαλεία όπως η διαδικτυακή οπτική χαρτογράφηση και οι ομαδοποιήσεις τύπου χάρτη θερμότητας (heatmap-style) υποστήριξαν την ερμηνεία των επικαλυπτόμενων αναγκών των εκπαιδευομένων, καθιστώντας ευκολότερο τον ορισμό επαναλαμβανόμενων τύπων όπως οι «επαναπροσεγγίζοντες», οι «ανθεκτικοί εκπαιδευόμενοι» ή οι «αυτοκατευθυνόμενοι εκπαιδευόμενοι».

Η σκιαγράφηση του προφίλ των εκπαιδευτών ακολούθησε μια παράλληλη πορεία. Τα δεδομένα που συλλέχθηκαν από συνεντεύξεις εκπαιδευτών, αυτοαξιολογήσεις και εργαλεία αναστοχασμού αναλύθηκαν προκειμένου να προσδιοριστούν τα πρότυπα στο στυλ διδασκαλίας, την εμπειρία με διαφορετικές ομάδες και την προσαρμοστικότητα. Αυτό επέτρεψε στην ομάδα να δημιουργήσει Personas εκπαιδευτών που δεν βασίζονταν σε αφηρημένα προσόντα, αλλά στην αποδεδειγμένη ικανότητα ανταπόκρισης σε συγκεκριμένους τύπους εκπαιδευομένων, γεφυρώνοντας έτσι το χάσμα μεταξύ εκπαιδευομένων και εκπαιδευτών. Σε κάποιο βαθμό, τα διαφοροποιημένα προφίλ των εταίρων καθόρισαν διαφορετικούς τύπους εκπαιδευτών (όπως μέλη του διδακτικού προσωπικού, ελεύθεροι επαγγελματίες, πρόσθετοι διαμεσολαβητές κ.λπ.) που απασχολούνταν.

Η διαδικασία ομαδοποίησης δεν ήταν γραμμική. Οι περισσότεροι εταίροι εφάρμοσαν επαναληπτικούς κύκλους, επικυρώνοντας τις αρχικές ομαδοποιήσεις μέσω της διαβούλευσης με τους εκπαιδευτές ή της διακρατικής. Οι ανατροφοδοτικές διαδικασίες ήταν απαραίτητες: τα προσχέδια των Personas προσαρμόστηκαν ώστε να αποφευχθεί η υπεραπλούστευση και να διατηρηθούν

οι ιδιαίτερες διαβαθμίσεις της μαθησιακής εμπειρίας. Στο τέλος, το αποτέλεσμα ήταν ένα σύνολο ισχυρών, πολυδιάστατων Personas, με καθένα βασισμένο σε πραγματικά δεδομένα, ευαίσθητο στην εκπαιδευτική ποικιλομορφία και αξιοποιήσιμο για τον σχεδιασμό προγραμμάτων σπουδών, την κατάρτιση του προσωπικού και τελικά για την ανάπτυξη εργαλείων στο ΠΕ3.

Τύποι και Λειτουργίες των Personas

Στο *Diverse Courses*, δημιουργήθηκαν δύο βασικοί τύποι Personas: Personas εκπαιδευόμενου και Personas εκπαιδευτή.

Τα Personas Εκπαιδευομένων κατέγραψαν προφίλ όπως: μια 38χρονη ανύπαντρη μητέρα που αναζητά ψηφιακές δεξιότητες για την επανένταξη στην αγορά εργασίας, ένας νεοαφιχθείς μετανάστης που προσπαθεί να προσαρμοστεί σε ένα νέο γλωσσικό και εκπαιδευτικό σύστημα ή ένας νεαρός ενήλικας που επιστρέφει στην εκπαίδευση αντιμετωπίζοντας συναισθηματικά εμπόδια. Αυτά τα προφίλ περιελάμβαναν λεπτομέρειες σχετικά με τα κίνητρά τους, τους περιορισμούς της ζωής τους, τις ψηφιακές δεξιότητές τους, τις μαθησιακές προτιμήσεις τους και τη συναισθηματική κατάστασή τους. Ορισμένο συμπεριέλαβαν ακόμη και φανταστικά ονόματα και αφηγηματικά στοιχεία για να καλλιεργήσουν την ενσυναίσθηση μεταξύ των εκπαιδευτών.

Αντίθετα, τα Personas Εκπαιδευτών βοήθησαν τα ιδρύματα να καθορίσουν το επαγγελματικό στυλ και τις αναπτυξιακές ανάγκες του προσωπικού τους. Ένας από τους εταίρους, το ΔΑΦΝΗ ΚΕΚ, για παράδειγμα, περιέγραψε το προφίλ ενός «καινοτόμου αλλά καταβεβλημένου εκπαιδευτή ενηλίκων» που αντιμετωπίζει δυσκολίες να προσαρμοστεί σε υβριδικά περιβάλλοντα. Αυτά τα Personas υποστήριξαν τις διαχειριστικές αποφάσεις σχετικά με τις ανάγκες κατάρτισης και τη σύνθεση των ομάδων, συμβάλλοντας στη μακροπρόθεσμη ανάπτυξη των θεσμικών ικανοτήτων.

Δημιουργία των Personas: Συνδυάζοντας Ακρίβεια και Δημιουργικότητα

Η μετατροπή των δομημένων ομάδων/συστάδων σε συναφή Personas απαιτούσε τόσο τεκμηριωμένη πειθαρχία όσο και δημιουργική αφήγηση. Ένα καλό Persona σε αυτό το πλαίσιο περιελάμβανε: ένα όνομα και ένα σύντομο προφίλ, δημογραφικά στοιχεία, εκπαιδευτικό και επαγγελματικό υπόβαθρο, μαθησιακούς στόχους, εμπόδια, τεχνολογικές ικανότητες και μια ενδεικτική προσωπική ιστορία.

Για την ανάπτυξή τους, οι εταίροι βασίστηκαν σε μια σειρά εργαλείων - από χάρτες ενσυναίσθησης (που καταγράφουν τι σκέφτεται, αισθάνεται, λέει και κάνει ένας εκπαιδευόμενος) έως οπτικά πρότυπα και ακόμη και ψηφιακές αυτοπαρουσιάσεις που συντάσσονται από τον εκπαιδευόμενο. Κάποιοι, όπως το FDO, έδωσαν έμφαση σε υλικοτεχνικούς περιορισμούς όπως τα ζητήματα μετακίνησης και η πρόσβαση σε συσκευές, ενώ άλλοι, όπως το ΔΑΦΝΗ ΚΕΚ, δημιούργησαν σύντομες αυτοβιογραφίες για να εκφράσουν προσωπικά κίνητρα και απογοητεύσεις. Μέσα από αυτές τις διαδικασίες, κάθε Persona δεν αναδείχθηκε ως «τύπος» αλλά ως ένα σαφές πρότυπο για τον σχεδιασμό συμπεριληπτικών, εξατομικευμένων μαθησιακών περιβαλλόντων.

Διδάγματα και Μελλοντική Χρήση

Από τη συνεργασία προέκυψαν διάφορα σημαντικά συμπεράσματα. Πρώτον, η σκιαγράφηση προφίλ πρέπει να είναι σχετική με το πλαίσιο και δεοντολογικά τεκμηριωμένη και να πραγματοποιείται με σεβασμό. Δεν πρέπει ποτέ να ενισχύει τα στερεότυπα. Δεύτερον, ακόμη και η βασική ομαδοποίηση μέσω κινήτρων ή ψηφιακής πρόσβασης μπορεί να αποφέρει χρήσιμα Personas εάν συνδυαστεί με δημιουργικό προβληματισμό. Τρίτον, τα Personas δεν είναι στατικά. Καθώς οι εκπαιδευόμενοι εξελίσσονται κατά τη διάρκεια ενός μαθήματος, το ίδιο πρέπει να συμβαίνει και με τον τρόπο που τους κατανοούμε. Ορισμένοι εταίροι ενημέρωσαν τα Personas τους στη διάρκεια των μαθημάτων, ενσωματώνοντας σχόλια από την ανατροφοδότηση, την καθοδήγηση και την παρατήρηση στην τάξη.

Η πραγματική δύναμη των Personas έγκειται στη χρήση τους. Στο ΠΕ3, οι εταίροι χρησιμοποίησαν αυτά τα Personas για να δοκιμάσουν και να προσαρμόσουν τα εκπαιδευτικά εργαλεία, επαληθεύοντας εάν συγκεκριμένες μέθοδοι λειτούργησαν καλύτερα για ορισμένους τύπους εκπαιδευομένων σε σχέση με άλλους. Αυτό επιβεβαίωσε τον κεντρικό ρόλο των Personas στον προσαρμοστικό σχεδιασμό της μάθησης.

ΜΕΡΟΣ 7: Συμπεράσματα

Επόμενα Στάδια και Μελλοντική Ανάπτυξη

Τα επιτεύγματα του Πακέτου Εργασίας 2 (ΠΕ2) έχουν θέσει ένα πλούσιο και πρακτικό υπόβαθρο για την ενσωμάτωση πρακτικών σκιαγράφησης προφίλ σε ποικίλα περιβάλλοντα εκπαίδευσης ενηλίκων. Ωστόσο, αυτά τα αποτελέσματα δεν είναι ο τελικός προορισμός των εργασιών του έργου. Αντίθετα, σηματοδοτούν μια κρίσιμη μετάβαση προς την περαιτέρω ανάπτυξη, τον πειραματισμό και την ενσωμάτωση των εργαλείων και των στρατηγικών σκιαγράφησης προφίλ. Οι μέθοδοι, τα εργαλεία και τα Personas που αναπτύχθηκαν μέσω του ΠΕ2 σχεδιάστηκαν εξ αρχής για να είναι ανοιχτά, ευέλικτα και να ανταποκρίνονται στο συγκείμενο, ικανά να εξελίσσονται παράλληλα με τις εκπαιδευτικές πραγματικότητες και τις θεσμικές ανάγκες.

Όσον αφορά το μέλλον, οι επόμενες φάσεις του έργου Diverse Courses θα επικεντρωθούν στην εδραίωση, τη συστηματοποίηση και την επέκταση της χρήσης της σκιαγράφησης προφίλ ως παιδαγωγικού εργαλείου. Ένα από τα βασικά αποτελέσματα θα είναι η ολοκλήρωση και η διάδοση του Οδηγού Personas, ενός πρακτικού και προσβάσιμου οδηγού για τους υπεύθυνους σχεδιασμού μαθημάτων και τους εκπαιδευτές. Αυτός ο οδηγός δεν θα επανεξετάσει μόνο τα βήματα που περιλαμβάνονται στη συλλογή δεδομένων, την ομαδοποίηση και τη σύνθεση των προφίλ των εκπαιδευομένων και των εκπαιδευτών, αλλά θα παρέχει επίσης κατευθυντήριες γραμμές για την ενσωμάτωση των Personas στο σχεδιασμό των μαθημάτων, τον ομαδικό συντονισμό και την προσαρμογή των εργαλείων. Αυτός ο οδηγός στοχεύει να χρησιμεύσει ως ένα αναπαραγώγιμο μοντέλο που μπορεί να ενσωματωθεί σε συστήματα τυπικής, μη τυπικής και επαγγελματικής εκπαίδευσης.

Ταυτόχρονα, τα ίδια τα εργαλεία θα συνεχίσουν να εξελίσσονται. Με βάση τα δεδομένα από την ανατροφοδότηση και τις πιλοτικές εφαρμογές που συλλέχθηκαν, οι εταίροι εργάζονται ήδη για τη βελτίωση της μορφής, τη συντόμηση των σύνθετων στοιχείων, την εισαγωγή οπτικών βοηθημάτων και την αναδιατύπωση των ερωτήσεων για συμπερίληψη και τη σαφήνεια. Επίσης, βρίσκονται σε εξέλιξη τεχνολογικές προσαρμογές, με τη διερεύνηση νέων ψηφιακών μορφών, όπως διαδραστικές εφαρμογές και προσθήκες ηλεκτρονικής μάθησης, επιτρέποντας τη μετάφραση σε πρόσθετες γλώσσες για την αύξηση της προσβασιμότητας.

Πέρα από την τεχνική βελτίωση, το επόμενο στάδιο ανάπτυξης έγκειται στην ανάπτυξη ικανοτήτων για τους εκπαιδευτές. Όπως περιγράφεται στο Εγχειρίδιο, η σκιαγράφηση προφίλ δεν πρέπει να θεωρείται ως μεμονωμένη διαδικασία, αλλά ως αναπόσπαστο μέρος του σχεδιασμού της συμπεριληπτικής εκπαίδευσης. Ως εκ τούτου, το έργο οραματίζεται την ενσωμάτωση στρατηγικών σκιαγράφησης προφίλ σε προγράμματα επαγγελματικής ανάπτυξης, εξοπλίζοντας τους εκπαιδευτές όχι μόνο με τα εργαλεία να διαχειρίζονται, αλλά και με την ικανότητα να κατανοούν, να ερμηνεύουν και να ενεργούν με βάση τα δεδομένα των εκπαιδευομένων με ενσυναίσθηση και δημιουργικότητα. Αυτό το μακροπρόθεσμο όραμα περιλαμβάνει την κατάρτιση των εκπαιδευτών να διεξάγουν αναστοχαστικές συζητήσεις με βάση τα αποτελέσματα της σκιαγράφησης προφίλ,

να συν-δημιουργούν Personas με τους εκπαιδευόμενους και να συμβάλλουν ενεργά στις θεσμικές προσπάθειες προς την ισότητα.

Ένας άλλος στρατηγικός άξονας ανάπτυξης είναι η συμμετοχή των ενδιαφερομένων μερών. Η ευρύτερη υιοθέτηση των εργαλείων σκιαγράφησης προφίλ θα εξαρτηθεί όχι μόνο από την ετοιμότητα των εκπαιδευτών, αλλά και από την ηγεσία των ιδρυμάτων και την υποστήριξη των πολιτικών. Μία από τις φιλοδοξίες που προκύπτουν από το ΠΕ2 είναι η προώθηση της αναγνώρισης των πρακτικών σκιαγράφησης προφίλ ως έγκυρων δεικτών ποιότητας στην εκπαίδευση ενηλίκων. Τα εργαλεία που δημιουργήθηκαν στο πλαίσιο του έργου - μαζί με τη μεθοδολογία για την εφαρμογή τους - θα μπορούσαν να συμβάλουν σε πλαίσια διασφάλισης της ποιότητας σε περιφερειακό, εθνικό ή ευρωπαϊκό επίπεδο, προσφέροντας συγκεκριμένες οδούς για να καταστεί η ποικιλομορφία λειτουργική στην πράξη.

Τέλος, το ΠΕ2 άνοιξε το δρόμο για τη διατομεακή εφαρμογή. Τα εργαλεία σκιαγράφησης προφίλ και τα Personas δοκιμάστηκαν πιλοτικά σε πολύ διαφορετικούς πληθυσμούς εκπαιδευόμενων - από άτομα με βασικές εκπαιδευτικές ανάγκες έως φοιτητές πανεπιστημίου, από νεοαφιχθέντες μετανάστες έως μακροχρόνια άνεργους. Αυτή η ευελιξία καταδεικνύει ότι, με την κατάλληλη προσαρμογή στο πλαίσιο, η σκιαγράφηση προφίλ μπορεί να αποτελέσει τον ακρογωνιαίο λίθο των στρατηγικών διά βίου μάθησης. Μελλοντικές εργασίες μπορούν να διερευνήσουν τη χρησιμότητά της στην διαγενεακή μάθηση, στα προγράμματα ενεργούς συμμετοχής στην κοινότητα ή ακόμη και στην αναβάθμιση δεξιοτήτων εργαζομένων, επεκτείνοντας περαιτέρω τις δυνατότητές της.

Συμπεράσματα

Το Πακέτο Εργασίας 2 του έργου Diverse Courses κατάφερε να δείξει ότι το Εγχειρίδιο που αναπτύχθηκε δεν είναι απλώς ένα διοικητικό εργαλείο, αλλά μια βασική παιδαγωγική στρατηγική για την ισότητα και την συμπερίληψη. Συλλέγοντας, προσαρμόζοντας, δοκιμάζοντας και αναλύοντας διάφορες εκπαιδευτικές πρακτικές, η κοινοπραξία προχώρησε πέρα από τις αποσπασματικές προσεγγίσεις και δημιούργησε μια ολοκληρωμένη, πολυεπίπεδη μεθοδολογία που γεφυρώνει το χάσμα μεταξύ δεδομένων και παιδαγωγικής.

Ένα σημαντικό επίτευγμα του ΠΕ2 ήταν η δημιουργία μιας κοινής εννοιολογικής και πρακτικής γλώσσας για την κατανόηση των εκπαιδευόμενων και των εκπαιδευτών πέρα από τα θεσμικά, εθνικά και πολιτισμικά όρια. Το έργο κατέστησε σαφές ότι η ένταξη απαιτεί όχι μόνο καλή θέληση, αλλά και εργαλεία που βασίζονται σε πραγματικά δεδομένα, που σέβονται την πολυπλοκότητα και που προωθούν τις ανθρώπινες σχέσεις.

Αξίζει να σημειωθεί ότι το έργο έχει επίσης καταδείξει ότι η σκιαγράφηση προφίλ δεν είναι μόνο επωφελής για τους εκπαιδευτές, αλλά και ενδυναμωτική για τους εκπαιδευόμενους. Η διαδικασία της προβολής, της ακρόασης και της κατανόησης μπορεί από μόνη της να αποτελέσει σημείο καμπής στο ταξίδι ενός ενήλικα μαθητευόμενου. Όπως αναφέρεται σε αυτό το εγχειρίδιο, πολλοί εκπαιδευόμενοι αισθάνθηκαν μεγαλύτερη εμπλοκή και κινητοποίηση όταν κλήθηκαν να μοιραστούν τις δικές τους ιστορίες, να προβληματιστούν σχετικά με τις φιλοδοξίες τους και να συμβάλουν στη διαδικασία μάθησης από την αρχή.

Η συνεργατική φύση του ΠΕ2 υπήρξε επίσης ένα πλεονέκτημα. Με την ενσωμάτωση διαφορετικών πολιτιστικών οπτικών, θεσμικών εμπειριών και ομάδων-στόχων, τα εργαλεία που αναπτύχθηκαν δεν είναι μόνο τεχνικά ισχυρά, αλλά και κοινωνικά ανταποκρινόμενα. Αυτό επιβεβαιώνει την ιδέα ότι η εκπαιδευτική καινοτομία ευδοκιμεί χάρη στις διακρατικές ανταλλαγές και ότι οι λύσεις για την συμπερίληψη πρέπει να είναι ενημερωμένες τόσο σε τοπικό όσο και σε παγκόσμιο επίπεδο.

Καθώς αυτή η φάση του έργου ολοκληρώνεται, ένα μήνυμα ξεχωρίζει: Η ανάπτυξη ενός Εγχειριδίου εργαλείων δεν είναι το τέλος, αλλά η αρχή. Είναι η πρώτη συζήτηση σε μια πολύ μεγαλύτερη σχέση μεταξύ εκπαιδευόμενου, εκπαιδευτή και ιδρύματος. Αυτό που προσφέρει το έργο Diverse Courses δεν είναι ένα σταθερό μοντέλο, αλλά ένα ζωντανό πλαίσιο - ένα πλαίσιο που ενθαρρύνει την προσαρμογή, τον πειραματισμό και τη συνεχή μάθηση.

Υπό αυτή την έννοια, το υλικό που παρουσιάζεται σε αυτό το εγχειρίδιο - συμπεριλαμβανομένων των εργαλείων, των Personas, των οπτικών πινάκων και του συνοδευτικού οδηγού - είναι σπόροι. Η ανάπτυξή τους εξαρτάται από τη δέσμευση των εκπαιδευτών, των ιδρυμάτων και των υπευθύνων χάραξης πολιτικής να συνεχίσουν να ακούν, να προσαρμόζονται και να τολμούν να βλέπουν τους εκπαιδευόμενους σε όλη τους την ποικιλομορφία. Μόνο τότε η εκπαίδευση ενηλίκων μπορεί να γίνει πραγματικά αυτό που φιλοδοξεί να είναι: συμπεριληπτική, ενδυναμωτική και μετασχηματιστική.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Έγγραφα και εκδόσεις που αναφέρονται στο έγγραφο:

- A2.1 Συλλογή Καλών Πρακτικών
 - Παράρτημα 1: Λίστα ελέγχου για τη συλλογή καλών πρακτικών
- A2.3 Συλλογή εργαλείων χαρτογραφησης μαθημάτων
 - Πλαίσιο για την πιλοτική εφαρμογή των καλών πρακτικών
- A2.12 Αναλυτικός οδηγός ανάπτυξης Personas